ԻՍ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5581 — 2/15 ՅՈՒՆԻՍ 1904 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — 29 ՐԷՊԻԼ ԷՎՎԷԼ 1322 — ԻՍ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5581

درعلیه دده غلطه ﴿ آره‌ول﴾ غزته‌سی ادارەخانەسنه

Նամակ կամ ar եւ k գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՔԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոյսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը յաժանորդաց կը վերաբերի

Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ՊՆԱԿՆԵՐԸ

Հապէչ պատուիրակութեան պետ զօրավար Մաշչէոն եւ իր հետեւորդները չեմ գիտեր թէ ինչ մտածեցին այն պընակին վրայ՝ որ կիրակի օրը, Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյն մէջ, արարողութեանց ամէնէն հանդիսաւոր մէկ պահուն իրենց ներկայացուցեալ քահանայի մը կողմէ, Ամէն պարագայի մէջ, կը հաւատանն թէ այդ պնակի ներկայացումը՝ ապրողութիւնները խանգարելու ասիճան բամբ ձայնով մը, չատ լաւ ապատրուեցաւ չթողուց ո՛չ պատուիրակութեան պետին եւ իր հետեւորդներուն վրայ, ոչ ալ եկեղեցւոյն մէջ ներկայ գտնուած ժողովուրդին վրայ:

Իսկապէս ալ աղուոր կողմ մը չունի այդ ընթացքը: Թերեւս պնակը ներկայացնող քահանան արտաքոյ կարգի ճարպիկութիւն մը եւ հնարամտութիւն մը կը նկատէ իր ըրածը, բայց եթէ մեղի պէս մտածել ուզէ, դիւրաւ պիտի համոզուի թէ եղածը անվայել ու տգեղ բան մըն է միայն, եւ թէ պատուիրակութեան ալքին մեր եկեղեցւոյն եւ կամ ուրիշ՝ մեր եկեղեցական պաշտօնութեան նշանակութիւնը պզտիկցնելէ զատ ուրիշ բանի չի ծառայեր բնաւ:

Արարողութեանց միջոցին պնակ պարտցընելու դրութիւնը ինքնին ազեղ բան մըն է արդէն, որուհամար ալ որ ըլլայ: Երբ եկեղեցւոյ դրան առջեւ, բանկին վրայ, մատաղն երեսէ կողմերը եւ կամ նուիրական պատկերներու առջեւ հաստատուած անշարժ պնակներ ու գանձանակներ կան, անտեղի դուրս ելլել պնակ պատցնել՝ պարդապէս ժողովուրդին ըսել կը նշանակէ թէ դուն պարտքդ չես ճանչնար, դուն այն միւս գանձանակներուն ու պնակներուն մէջ բան մը չձգեցիր, ուրեմն ա՛յս պնա՛կին մէջ պիտի ձգես: Եթէ կրնայ՝ թող չձգէ: Քահանան կը ցցուի կը մնայ իր առէին, լանջի ձեռքի պնակը խթանի մը պէս անոր կուրծքին կը փակցընէ, եւ չի հեռանար՝ մինչեւ որ դրամ չառնայ: Այս կերպ խարհելով՝ իւրաքանչիւր պնակ՝ ժողովուրդին ճակտին նետուած մէյ մէկ նախատինք կը դառնայ: Ու մտածել՝ որ այնքան ալ մեծ թուով պընակ կը չրջի քիչ մը ամէն եկեղեցւոյ մէջ:

Ուրիշ տեսակէտով մը, պնակի դրութիւնը հաստակ առուտուրի մը կ'նմանի եկեղեցական արարողութիւնները: Քահանան՝ երբ պնակը կը ներկայացնէ ժողովուրդին, պարզապէս ըսել կ'ուզէ թէ քեզի համար հոս պատարագ կ'ըլլայ, քեզի համար հոս երգեցողութիւններ կը կատարուին, քեզի համար խունկ կը ծխուի, մամ կը վառի, իւղ կը հատնի, քարոզ կը խօսուի, ասոր նպիտ փոխարէնը: Եւ ասիկա, անշուշտ ասոնք խարդաւանութեանց չառաջնորդեր ժողովուրդը:

Որչափ ատեն որ միւս անշարժ պնակները գոյութիւն ունին եկեղեցւոյն դրսէ թէ բոլոր տէրի դարձող տեղերը, ինչ հարկ այդ շարժուն պնակներուն, որոնց պատճառաւ ժողովուրդը անհանդիստ կ'ըլլայ, արարողութիւնները կը խանգարուին, եւ որոնց ներկայացումը՝ քիչ չատ խարհելու ընդունակ մարդոց վրայ նախատինքի մը ապատրութիւնը միայն կը թողու:

Ապահովաբար եկեղեցիներու գոյութիւնը ինքնին չէ ապահովուած: Եթէ այսօր ամէն եկեղեցի իր կալուածները, իր ստացուածքները ունի, եւ անոնց հասոյթներուն չնորհիւ կրնայ իր ծախքերը գոսցել ու դրամ դնել մէկ կողմ, կրկին ժողովուրդին նուիրատուութեանց արդիւնքովը է: Այդ կալուածները, այդ ստացուածքները՝ ժողովուրդին չնորհիւ ձեռք բերուած են, ժողովուրդն է դարձեալ որ անոնց մատակարարեան միջոցները կը հայթայթէ, եկեղեցիին պայծառացման ու աւելականութեան կը նպատակ՝ մկրտութեան, հարսնիքի, մահուան եւ ասնական հանդիսաւորեանց ատիթ վճարելով հարկի անխուսափելի բամբ մը որ՝ իր պարտաւորութիւն չարունակ կոխ պիտի մնայ իր վիզէն:

Այսպէս մշանչենապէս եկեղեցւոյն վճարելու պարտաւորուած ժողովուրդ մը իրաւունք չունի՞ պահանջելու որ գոնէ արարողութեան միջոցին ղինքը հանգիստ թողուն, իր հոգւոյն վերաբերմունքը չխռովեն, երբ մանաւանդ՝ մինչեւ ես կեղեցի մանելը տասի չափ անչարժ գանձանակներ ու պնակներ կը գտնուին իր ճամբուն վրայ, որոնց մէջ հարկաւ բան մը ձգելէ վերջ ներս կը մտնէ: Եթէ ասոնք ապահովութիւն արուի թէ ներսը ալ ոք իրեն պնակ պիտի ներկայացնէ, աւելորդ է ըսել թէ քիչ մը աւելի դրամ կը ձգէ այդ անշարժ գանձանակներուն ու պնակներուն մէջ: Եթէ հաւիւը ճիդ ալ չէպայ, գոնէ չտա աննչան տարբերութիւն միայն կը գոյանայ պնակի դրութեամբ գանձուածին ու առանց պնակի ձեռք բերուածին միջեւ: Եւ այդքան տարբերութեան մը համար ալ բացարձակապէս անհեղի է անհանդիստ ընել, նեղել, նախատել ժողովուրդ մը՝ որ եկեղեցին դուրս ալ, իր կեանքին ամէնէն նշանակելի օրերուն՝ չարունակ սոխպուած է իր հարկի բամբին վճարել եկեղեցւոյն, լամ նոյն իսկ իր հացէն ջուրէն, իր ղաւկին ու ընտանիքին պէտքերէն կտրելով:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

"ԱՐԵՏՍԲԵՐ,,Ի ՈՒՂՂՈՒԹԻՒԸ

ՀԱՅ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԻ ՄԸ

ՕԱՅ ՆԵՍՏԱՆԸ

Պ. Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄԻՆ

Ձեր Արեւաբերի այս վերջին ժամանակներու մէջ բանած ուղղութիւնը հեռդեմ ալ ուելի պարդ ու թափանցիկ կ'ըլլայ: Ամ առ՚ղ չատ զգալութեամբ կը լսյանէիք Ձեր ասատուածաբանական ու գիտական դաղափարները թէ՛ Սուրբ Գրոց մասին ընդհանրապէս, թէ՛ յալեալալ վարդապետութեանց մասին ի մասնաւորի: Առանկ կ'ընէիք, որովհետեւ կը կարծէիք թէ Ձեր ընթերցողներուն մտաւոր վիճակը անկարող էր Ձեր ըսածները խկոյն ըմբռնելու: Սակայն հիմա «կը կարծենք», «կարելի է», «կարծես» ու նոյնորինակ խօսքերով կ'ուզէք մեղմացնել Ձեր աւետարանականութենէ խորթ մտքերը, բայց ասով հանդերձ բաւական օրոշ եղանակով լաւ կը ցնցէք ոչ միայն բէֆորմէօրներու մտքրած աւետարանական եկեղեցին, այլ նոյն իսկ ընդհանուր քրիստոնէութիւնը, որ հիմնուած է առաքելոց ու մարգարէներու վրայ: Հարկաւ կը կարծէք թէ Ձեր ըմբռնումները միւնոյն են Ս. Գրոց վարդապետութեան հետ կամ նոյն իսկ անոնցմէ դերազանց ու աւելի ճշմարիտ են:

Հայ-աւետարանական քարոզիչներէն ու անհաներէն ամանք Ձեր Արեւաբերի այդ հակաքրիստոնէական ընթացքի դէմ նամակներ գրած ու հարցումներ ըրած են, Ձեզի դէմ յայտնած են իրենց զուտ աւետարանական համոզումները ու հերքած Ձեր գաղափարները, ապատելով որ դուք ապէք անոնց գրուածքները, իսկ դուք զանոնք կամ անտես ըներ էք կամ անոնց նամակներէն այն մասերն էք առեր, որ Ձեր գործին կուգային: Նաեւ չատ հայ-աւետարանական հաւատացեալները զայրացած սեռ իրենց միջեւ թղթակցութիւն բացած են Արեւաբերի այդ թիւր ու գայթակղեցուցիչ ոգիին դէմ: Սակայն չնայելով այդչափին, պէտք է ցուցնել, որ մեր հայ աւետարանական եղբայրները, թէ՛ երէց, թէ՛ քարոզիչ եւ թէ եկեղեցիի անդամ, մինչեւ ցարդ բաղաք չարձակեցին հրապարակաւ Արեւաբերի խոսարնակ ընթացքին դէմ: Գիւղ անգամ երեւցած մէկ քանի դիտողութիւնները խոնարհ ծառայի ոճով դրուած երկչոտ հարցումներ են միայն: Մեր եղբարց մեծագոյն մասը մերժելով կը կը մերժէ Ձեր ու Ձեր հայ աշխատակից բրօֆէսէօրի նորատարազ ու սխալ վարդապետութիւնները: Մեր եղբարց մինչեւ ցարդ Ձեզ դէմ չբողոքելը աններելի ապարդութիւն մըն է: Ձեզ եւ միւս միսիոնարները ա՛րդէն ալ յարդելու պարտաւոր ըլլանք, հազար անգամ աւելի կը յարգենք ճշմարտութիւնը: Արդեօք չե՞ն հասկեր առանք Արեւաբերի մոլորութիւնը, կամ միսիոնարներէն դրամական կախում ունենալնուն համար է որ կը լռեն:

Մեղադրելի են նաեւ Թրքահայոց մէջ գործող ամերիկացի միսիոնարները, որոնք անշուշտ կը նշմարեն Արեւաբերի մէջ որոշակի արտասանուած կամ ասելիքներուն մէջ լուսեայն ըսուած ծուռ եւ հակաքրիստոնէական մտքերը, ու դարձեալ կը լռեն:

Եւ դուք, Պ. Հ. Ս. Պարնըմ, երկար քաղուածքներ ըրիք Տր. Քլարքի գրքէն եւ ըսիք թէ այն գիրքը կարդացողներ եւ անոր վարդապետութիւնները ընդունողներ չատ կան: Բայց մինթէ ձեր այդ ըսածը փաստ մըն է Տր. Քլարքի ուղիղ ըլլալուն: Ձէ՞ք գիտեր որ Շեթրատսի, Ռընանի, եւայլմ Ռիդլի, Հայնէքի անքրիստոնէական գրուածներն ալ տասնեակ հազարներով ապատեցան եւ տարածուեցան ու կը տարածուին տակաւին: Տր. Քլարքի չի խնայերիր Աստուծոյ յայտնած ճշմարտութեան առջեւ, այլ կ'ուզէ իւր նոր եւ հեղինակաւոր ասատուածաբան մը ներկայանալ, կամ եթէ հնար ըլլար, իւրաքեւ նոր կրօնքի մը հիմնադիրը հանդիսանալ: Արդէն չատ անխոհեմ ասատուածաբաններ այդպիսի եսական փորձեր ըրեր, բայց ասատի պէս միայն կարճ ժամանակ մը փայլեր եւ անհետացեր են: Տր. Քլարքի մտքերը կարելի է այնպիսի կռնատի մէջ, ուր դաղափարներով խաղալ սիրող ասատուածաբաններ ժողովուած են, սեղանի վրայ դնելու և անոնցմով զուարճանալու, բայց աւետարանական լուրջ միսիոնարներու մը չի վայլեր Քրիստոսի ու Առաքելոց անխոտրելի վարդապետութիւնը ծարաւ ժողովուրդի, ինչպէս ենք մենք Հայերս, առաջակել նորանոր կրօնական խաղալիկներ: Ափսո՜ս որ Դուք ընդունած էք Տր. Քլարքի անօգուտ մտքերը, ու ասոր համար էր, որ չանցիք այդ ծուռ մարդկային ասատուածաբանութիւնը տարածել նախ քաղաքական ու ապա լուսաւորչական հայոց մէջ: Եթէ ձեր դիտաւորութիւնը անխարդախ ու ծուռ մտքեր տարածել չէ, ինչո՞ւ բան մը չէք հրատարակեր Երուսալէմ ու Ամերիկայի ուղղափառ հաւատացեալ գիրաւնականներու դրուածներէն:

Կը տեսնէք, Պ. Հ. Ս. Պարնըմ, որ Տր. Քլարքի Սուրբ Երրորդութեան մասին ունեցած մտացածին անքրիստոնէական վարդապետութիւնը ի՞նչպէս պատառ եղած է անպատուղ հեռաքրքրութեան: Հերձուածող Սաբելիոսը վարդապետութիւն մը հնարեց երրորդ դարուն, որ Թէեւ ծուռ ու սխալ էր, բայց դարձեալ իր մանրախոյզ փիլիսոփայական «մնաս» «թէօս սիսօն», «թէօս լոյն», «սնամատ», «պրոսօպա» սեռերովը չատ խելացի ու ճարպիկ կը արամբանէր ու կ'աստուածաբանէր քան թէ Ձեր նորափեսուր Տր. Քլարքը, զոր Դուք կը ներկայացնէք իբրեւ մեծ եւ սուրբ վարդապետ մը: Երրորդութեան երեք անձնաւորութիւնները արդէն թաղային դրպարեգօրներ հագած են, երկոյն մաղեր, բարձր ճակատներ, գեղարուեստի չափազանց հեռամուտ մարդոց յատուկ անարիւն դէմքեր ունին, եւ, իրենց վարուհիւսքին վրայ անցուցած են անդլիական ձեւով տեսակ մը զլխարկներ՝ մէկ կողմի վրայ ծռած: Իրենց թեւերուն տակ ուրուանկարներով լեցուն խաւարքարաէ պահարաններ կը կրեն. ձեռքերնուն մէջ՝ ջրաներկի տուփեր, մատիաներ, եւ, խուրձի մը պէս կապուած՝ ամենանուրբ ու սրածայր նշդրակներ՝ որոնց փայլիւը կը տեսնուի:

Առաջին ակնարկով, նոյն իսկ քունի չմարսումս մէջ, կը գուշակեմ թէ ինչ տեսակ հիւրերու հետ է գործս, ու կ'ըսեմ.

— Մտէ՛ք, պարո՛ն կռոներ (Հանի ընող):

Ասանք Նակաղաքիի ամենէն ռնուանի մասնագէտներն են. մեկնումս ատոդ չըգիանալով՝ երկու օրէ ի վեր անոնց լուր ղրկած էի, ու քանի որ եկեր են՝ պիտի ընդունիմ զիրենք:

Ովկէանիա եւ ուրիշ կողմեր չարունակ նախնական էակներու հետ իմ չըփսումս բերմամբ՝ կանքի սղօրմելի ուսնակութիւնն ստացած եմ. ըստ որում, իբր հետաքրքրական եւ զբօսանքի բան մը՝ փափաքած էի հետ առնել Հաբոնի կռատղներու արուեստին մէկ նմոյշը, որոնք հպատմի ռնման փափկութիւն մը ունին:

Սեղանիս վրայ չարուած իրենց ալպօմներուն մէջէն կը սկսիմ ընթերլ: Անոնց մէջ չատ տարօրինակ գծագրութիւններ կան՝ սահմանուած մարգկային մարմնի զանազան մասերուն. խորհրդապատկերներ՝ բաղուկներու եւ սրունգներու համար, վարդենիի ճիւղեր՝ թիկունքի մէջեղին համար: Կան նոյն իսկ, — գոնացում տալու նպատակաւ օտար նուաստիներու ճաշակին, — զինանշաններ, ամերիկեան ու ֆրանսական ընդխառնուած դրօշներ, լուսաւորներու մէջ գրուած կոս Սկյվ մը, — եւ Ժուռնալ Ամիւզանթ ընդօրինակուած կոէվէնի կիներ!:

Նախընթարութիւնս կուսամ կապոյտ ու վարդագոյն ցնորապատկերի մը, որ գրեթէ երկու մատ երկայնութիւն ունի, եւ որ չատ ալուր պիտի վալէ կուրծքիս վրայ, սիրոյս հանդիպակաց կողմը:

Մէկ ու կէս ժամու չափ զբաղուում ու ատապանք: Անկողինս վրայ տարածուած, անձնատուր այս մարդուկներուն, կը ջանամ չարքաշնալ՝ անոնց հաղարաւոր անհնմարելի խայթոցներուն տակաւ, Երբ դիպուածով քիչ մը արիւն հոսի կը ակսի, որ պիտի չփոթէ գծագրութիւնը, արուեստագէտներէն մէկը կը փութայ ծծել զայն իր չրթներով, — ու չեմ բարկանար, գիտնալով որ ասիկա ճարտարկան մէթոտն է, բժիշկներու մէթոտը՝ մարդոց կամ կենդանիներու վերքերուն համար:

Փորագրիչներու արուեստին նման նուրբ եւ մանրակրկիտ աշխատութիւն մը կը կատարուի վրաս յամրաբար. վախ ձեռքիս կը հերկեն մարթա լուրջ եւ անդիտակից չարժումներով:

Վերջապէս գործը աւարտած է, — ու կատղերը, որ հա հա կ'երթան գոհունակ դէմքով մը՝ աւելի ազէկ դիտելու համար, կը յայտնեն թէ սքանչելի պիտի ըլայ:

Շուտ մը կը հագուիմ ցամաք ելլելու եւ Ճարանի մէջ մնացած վերջին ժամերէս օգտուելու համար:

Այրեցեալ գօրքի տաք մը կ'ընէ այսօր, Սեպտեմբերի այն արեւներէն մէկը՝ որ տեսակ մը մեղմաղձութեամբ կ'ինանարդէն իսկ դեղնել սկսող տերեւներուն վրայ, եւ որոնք զով առաւօտներէն լեռայ փայլուն ու կիզիչ են:

Երեկուան պէս՝ կէս օրուան ընկճող ջերմութեան պանուն է որ կ'ելլեմ բարձրդիր արուարձանս՝ թափուր արահետներէ՝ ուր լոյս ու լռութիւն կան միայն:

Առանց ոտմանի կը բանամ տանկիս դուռը. գալի պէս կը քալեմ, ծայրլեղ զգուշութիւններով, Տիկին Բռիւնէն չերեւնալու համար:

(Շարունակելի)

—(53)—

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ

ՏԻԿԻՆ ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ

Հեղինակ — ԲԻԷՐ ԼՈՏԻ

Թարգմանիչ — Տ. Ս. ՇԱԼՃԵԱՆ

ԾԱ.

Ու կը խորհիմ ինքնին, չարունակելով իջնել դէպ ի ծով. «Իր վրայ տեսնուղ այդ տխրութիւնը Իլի համար չէ՞ր ուրեմն... որո՞ւ համար էր հապա...»: Ցեսայ սա խօսքը կուգայ միտքս.

«Վաղը՝ առտգաստներու պարզումէն առաջ՝ ցերեկը եկո՛ւր ինծի հրաժեշտ տալու. գիշերը պիտի երթամ մօտս տունը, դիս տունը պիտի գտնես ցերեկը...»,

Ճարան այս գիշեր չատ հեշտալի, չատ զով ու չատ քաղցրաբոյր է, եւ սա Բրիդիզանթէմը խիստ գեղեցիկ էր պահ մը առաջ, երբ դիս լուսթեամբ կ'առաջնորդեր այս ճամբէն:

Ժամը գրեթէ երկուքն է երբ Թրիսնֆանը կը հասնինք վարձու ատրաքանով մը՝ զոր ընկմելու ասիճան կը բեռնաւորեմ դոյքերովս: Բարձրանակ բարեկամը ինձի կը փափաքցէ հակելու պաշտօնը՝ զոր պէտք է չարունակեմ մինչեւ ժամը չորս, եւ նաւաղները, կէս-քուն կէս-արթուն, խաւարին մէջ չղթայ մը կը կազմեն՝ նաւն առնելու համար բոլոր այս դիւրաբեկ բեռը...:

ԾԱ.

Մառդրած էի լաւական ուշ ելլել առաւօտուն, գիշերուան կորսուած քունս փոխարինելու համար:

Բայց, եկար տես որ, հազիւ թէ ժամը ութը կար, երեք տարօրինակ անձեր Պ. Բանկուրուի առաջնորդութեամբ խցկեցին դուռը կը ներկայանան խարին յարգական բարեւներով: Մթնոլորտն գեղագրութիւններով զարդարուած երկայն սենեակ մը, ուր հայ աւետարանական եղբայրները, թէ՛ երէց, թէ՛ քարոզիչ եւ թէ եկեղեցիի անդամ, մինչեւ ցարդ բաղաք չարձակեցին հրապարակաւ Արեւաբերի խոսարնակ ընթացքին դէմ: Քիչ անգամ երեւցած մէկ քանի դիտողութիւնները խոնարհ ծառայի ոճով դրուած երկչոտ հարցումներ են միայն: Մեր եղբարց մեծագոյն մասը մերժելով կը կը մերժէ Ձեր ու Ձեր հայ աշխատակից բրօֆէսէօրի նորատարազ ու սխալ վարդապետութիւնները: Մեր եղբարց մինչեւ ցարդ Ձեզ դէմ չբողոքելը աններելի ապարդութիւն մըն է: Ձեզ եւ միւս միսիոնարները ա՛րդէն ալ յարգելու պարտաւոր ըլլանք, հազար անգամ աւելի կը յարգենք ճշմարտութիւնը: Արդեօք չե՞ն հասկեր առանք Արեւաբերի մոլորութիւնը, կամ միսիոնարներէն դրամական կախում ունենալնուն համար է որ կը լռեն:

Մեղադրելի են նաեւ Թրքահայոց մէջ գործող ամերիկացի միսիոնարները, որոնք անշուշտ կը նշմարեն Արեւաբերի մէջ որոշակի արտասանուած կամ ասելիքներուն մէջ լուսեայն ըսուած ծուռ եւ հակաքրիստոնէական մտքերը, ու դարձեալ կը լռեն:

Եւ դուք, Պ. Հ. Ս. Պարնըմ, երկար քաղուածքներ ըրիք Տր. Քլարքի գրքէն եւ ըսիք թէ այն գիրքը կարդացողներ եւ անոր վարդապետութիւնները ընդունողներ չատ կան: Բայց մինթէ ձեր այդ ըսածը փաստ մըն է Տր. Քլարքի ուղիղ ըլլալուն: Ձէ՞ք գիտեր որ Շեթրատսի, Ռընանի, եւայլմ Ռիդլի, Հայնէքի անքրիստոնէական գրուածներն ալ տասնեակ հազարներով ապատեցան եւ տարածուեցան ու կը տարածուին տակաւին: Տր. Քլարքի չի խնայերիր Աստուծոյ յայտնած ճշմարտութեան առջեւ, այլ կ'ուզէ իւր նոր եւ հռչակաւոր ասատուածաբան մը ներկայանալ, կամ եթէ հնար ըլլար, իւրաքեւ նոր կրօնքի մը հիմնադիրը հանդիսանալ: Արդէն չատ անխոհեմ ասատուածաբաններ այդպիսի եսական փորձեր ըրեր, բայց ասատի պէս միայն կարճ ժամանակ մը փայլեր եւ անհետացեր են: Տր. Քլարքի մտքերը կարելի է այնպիսի կռնատի մէջ, ուր դաղափարներով խաղալ սիրող ասատուածաբաններ ժողովուած են, սեղանի վրայ դնելու և անոնցմով զուարճանալու, բայց աւետարանական լուրջ միսիոնարներու մը չի վայլեր Քրիստոսի ու Առաքելոց անխոտրելի վարդապետութիւնը ծարաւ ժողովուրդի, ինչպէս ենք մենք Հայերս, առաջակել նորանոր կրօնական խաղալիկներ: Ափսո՜ս որ Դուք ընդունած էք Տր. Քլարքի անօգուտ մտքերը, ու ասոր համար էր, որ չանցիք այդ ծուռ մարդկային ասատուածաբանութիւնը տարածել նախ քաղաքական ու ապա լուսաւորչական հայոց մէջ: Եթէ ձեր դիտաւորութիւնը անխարդախ ու ծուռ մտքեր տարածել չէ, ինչո՞ւ բան մը չէք հրատարակեր Երուսալէմ ու Ամերիկայի ուղղափառ հաւատացեալ գիրաւնականներու դրուածներէն:

Կը տեսնէք, Պ. Հ. Ս. Պարնըմ, որ Տր. Քլարքի Սուրբ Երրորդութեան մասին ունեցած մտացածին անքրիստոնէական վարդապետութիւնը ի՞նչպէս պատառ եղած է անպատուղ հեռաքրքրութեան: Հերձուածող Սաբելիոսը վարդապետութիւն մը հնարեց երրորդ դարուն, որ թէեւ ծուռ ու սխալ էր, բայց դարձեալ իր մանրախոյզ փիլիսոփայական «մնաս» «թէօս սիսօն», «թէօս լոյն», «սնամատ», «պրոսօպա» սեռերովը չատ խելացի ու ճարպիկ կը արամբանէր ու կ'աստուածաբանէր քան թէ Ձեր նորափեսուր Տր. Քլարքը, զոր Դուք կը ներկայացնէք իբրեւ մեծ եւ սուրբ վարդապետ մը: Երրորդութեան երեք անձնաւորութիւնները արդէն թաղային դրպարեգօրներ հագած են, երկոյն մաղեր, բարձր ճակատներ, գեղարուեստի չափազանց հեռամուտ մարդոց յատուկ անարիւն դէմքեր ունին, եւ, իրենց վարուհիւսքին վրայ անցուցած են անդլիական ձեւով տեսակ մը զլխարկներ՝ մէկ կողմի վրայ ծռած: Իրենց թեւերուն տակ ուրուանկարներով լեցուն խաւարքարաէ պահարաններ կը կրեն. ձեռքերնուն մէջ՝ ջրաներկի տուփեր, մատիաներ, եւ, խուրձի մը պէս կապուած՝ ամենանուրբ ու սրածայր նշդրակներ՝ որոնց փայլիւը կը տեսնուի:

Առաջին ակնարկով, նոյն իսկ քունի չմարսումս մէջ, կը գուշակեմ թէ ինչ տեսակ հիւրերու հետ է գործս, ու կ'ըսեմ.

— Մտէ՛ք, պարո՛ն կռոներ (Հանի ընող):

Ասանք Նակաղաքիի ամենէն ռնուանի մասնագէտներն են. մեկնումս ատոդ չըգիանալով՝ երկու օրէ ի վեր անոնց լուր ղրկած էի, ու քանի որ եկեր են՝ պիտի ընդունիմ զիրենք:

Ովկէանիա եւ ուրիշ կողմեր չարունակ նախնական էակներու հետ իմ չըփսումս բերմամբ՝ կանքի սղօրմելի ուսնակութիւնն ստացած եմ. ըստ որում, իբր հետաքրքրական եւ զբօսանքի բան մը՝ փափաքած էի հետ առնել Հաբոնի կռատղներու արուեստին մէկ նմոյշը, որոնք հպատմի ռնման փափկութիւն մը ունին:

Սեղանիս վրայ չարուած իրենց ալպօմներուն մէջէն կը սկսիմ ընթերլ: Անոնց մէջ չատ տարօրինակ գծագրութիւններ կան՝ սահմանուած մարգկային մարմնի զանազան մասերուն. խորհրդապատկերներ՝ բաղուկներու եւ սրունգներու համար, վարդենիի ճիւղեր՝ թիկունքի մէջեղին համար: Կան նոյն իսկ, — գոնացում տալու նպատակաւ օտար նուաստիներու ճաշակին, — զինանշաններ, ամերիկեան ու ֆրանսական ընդխառնուած դրօշներ, լուսաւորներու մէջ գրուած կոս Սկյվ մը, — եւ Ժուռնալ Ամիւզանթ ընդօրինակուած կոէվէնի կիներ!:

Նախընթարութիւնս կուսամ կապոյտ ու վարդագոյն ցնորապատկերի մը, որ գրեթէ երկու մատ երկայնութիւն ունի, եւ որ չատ ալուր պիտի վալէ կուրծքիս վրայ, սիրոյս հանդիպակաց կողմը:

Մէկ ու կէս ժամու չափ զբաղուում ու ատապանք: Անկողինս վրայ տարածուած, անձնատուր այս մարդուկներուն, կը ջանամ չարքաշնալ՝ անոնց հաղարաւոր անհնմարելի խայթոցներուն տակաւ, Երբ դիպուածով քիչ մը արիւն հոսի կը ակսի, որ պիտի չփոթէ գծագրութիւնը, արուեստագէտներէն մէկը կը փութայ ծծել զայն իր չրթներով, — ու չեմ բարկանար, գիտնալով որ ասիկա ճարտարկան մէթոտն է, բժիշկներու մէթոտը՝ մարդոց կամ կենդանիներու վերքերուն համար:

Փորագրիչներու արուեստին նման նուրբ եւ մանրակրկիտ աշխատութիւն մը կը կատարուի վրաս յամրաբար. վախ ձեռքիս կը հերկեն մարթա լուրջ եւ անդիտակից չարժումներով:

Վերջապէս գործը աւարտած է, — ու կատղերը, որ հա հա կ'երթան գոհունակ դէմքով մը՝ աւելի ազէկ դիտելու համար, կը յայտնեն թէ սքանչելի պիտի ըլայ:

Շուտ մը կը հագուիմ ցամաք ելլելու եւ Ճարանի մէջ մնացած վերջին ժամերէս օգտուելու համար:

Այրեցեալ գօրքի տաք մը կ'ընէ այսօր, Սեպտեմբերի այն արեւներէն մէկը՝ որ տեսակ մը մեղմաղձութեամբ կ'ինանարդէն իսկ դեղնել սկսող տերեւներուն վրայ, եւ որոնք զով առաւօտներէն լեռայ փայլուն ու կիզիչ են:

Երեկուան պէս՝ կէս օրուան ընկճող ջերմութեան պանուն է որ կ'ելլեմ բարձրդիր արուարձանս՝ թափուր արահետներէ՝ ուր լոյս ու լռութիւն կան միայն:

Առանց ոտմանի կը բանամ տանկիս դուռը. գալի պէս կը քալեմ, ծայրլեղ զգուշութիւններով, Տիկին Բռիւնէն չերեւնալու համար:

(Շարունակելի)

Մարդ մը, որ միշտ հիւանդ կը կարծէր ինքզինքը, ամեն որ բժիշկին այցելութիւնը կ'ընդունէր:

Առաւ մը բարեկամներէն մէկը դնաց զինքը տեսնելու:

— Ի՛հ, ինչպէս էք այսօր:

— Չեմ գիտեր, դեռ բժիշկը այցելութեան չեկաւ:

* * *

Դպրոցական քննութեան մը մէջ.

Քննիչը. — Երեռուն պարտքը ի՞նչ է:

Հարցաքննուողը քիչ մը վարանելէ յետոյ սա պատասխանը տուաւ.

— Օրինակի համար, գրաւի դրուած նաւ մը...

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՋԱՔՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Սիու-Եէնի զրաւումը. — Ռազմագիտական կարեւորութիւնը. — Զինուորական զոհողութիւններ.

Բարիզ, 11 յունիս. — Սիու-Եէն զոր Ռուսերը կոչնցուցին, Ճաքոնէրուն համար ռազմագիտական մեծ կարեւորութիւն մը ունի։ Անոնց երբոյր զօրաբանակը, հոն հասնելով, առաջին զօրաբանակին ուղղութեանը վրայ կը դանուի եւ ասկէ վերը նոյնիսկ ա՛ր կրնայ աջակցել համանպատակ գործողութեան մը դէպ ի Լիաօ-Եանկ։ Այդ յարձակողական շարժումն ալ եթէ չընէ, դէթ ուժի մտնէն կը սպառնայ ռուսական գործողութեան դիծին, թէ՛ դէպ ի Լիաօ-Եանկ եւ նոյնիսկ թէ՛ դէպի Հայ-Չէնկ եւ թէ վերջապէս դէպ ի Բայ-Բիւնկ, վասն զի այդ բոլոր կէտերը Ճամբաներով կապուած են Սիու-Եէնի։ Ռուսերուն համար ասկէ վերջը չատ դժուար կ'ըլլայ դէպ ի Լիաօ-Թունկ երթալ՝ այդ կերպով դիրք գրաւած բա՛նակի եւ Ճաքոնական նաւատորմին մէջտեղէն, որ Լիաօ-Թունկի ծովածոցին առջեւն է։ Վերջապէս ատոր հետեւանքով Սիու-Եէն պիտի կրնայ առանցքը ըլլալ Ճաքոնէրու երկրին ծրագրած գործողութեան զոր կարելի է մտադիր են վերցնել։ այդ գործողութիւնը, ինչպէս կը յիշուի, ապպէս էր.— Իրենց առաջին զօրաբանակը արեւելքէն արեւմուտք առնիլ՝ Ճէնկ-Հառն-Զէնկէն դէպ ի Բայ-Բիւնկ։ Ատոր տիս մը առաջ ընծայած տուեալութիւնները հիմակ ալ իրենց արժէքէն բան մը կորսնցուցած չեն։ Սայ-Մա-Ցէի գրաւումը ըստ ինքեան մեծ կարեւորութիւն մը չունի։ Հոն մնաց Ճաքոնական կիսաբանիը, որդին անգամ մը գրաւած էր նոյն տեղը՝ մարտ 30ին, եւ մղելով Խազախներու զօրաբանակը, որուն մարտ 28ին յաղթած էր Ա.Էչ.մէէի մէջ։ Նոյնիսկ առաջ ալ անցած էր, վասն զի մարտ 31ին Խազախներու մեւնոյն զօրաբանակին հետ ը՛ղարամ մը ունեցած էր Ցէն-Զուլ-Լէնկի կիրճին մէջ։ Հետեւեալ օրը, յունիս 1, այդ քաղաքէն կը հեռանար, անշուշտ խոնարհելու համար։ Խազախները իսկոյն հոն վերադառնալու, առանց ընդհարումի։ Ցունիս 3ին նոր ընդհարում մը կատարուեցաւ հոն, որուն հետեւանքով Ռուսերը ուրիշ մեռեալ ու վիրաւոր ունեցան։ Այն իրողութիւնը թէ Ճաքոնները նոյնն հոն կը մնան բանական բուռն ճակատամարտ մը եւաք եւ այն օրն իսկ ուր Սիու-Եէնի կը տիրեն, այս անգամ ասելի յատկանշական հանգամանք մը կուտայ նոյն գործողութեան։ Կարելի է այդ գործողութիւնը յառաջարան է յարձակողականի մը եւ կամ յարձակողական ցոյցի մը՝ Լիաօ-Եանկի ուղղութեամբ։ (Թաղ)

ՄԱՆՁՈՒՐԻԱ

Սիու-Եէնի զրաւումը. — Ճակատամարտը. — Ճաքոնական տեղեկագիր. — Ռուրոպաթինի զօրավարին տեղեկագիրը. — Անձուրեւի եղանակը։

Լոնտոն, 11 յունիս. — Նրէկ իրիկուան լրագիրները սա հետեւիւրը հրատարակած են՝ Լիաօ-Եանկէն ուղղուած յունիս 10 թուականով.— «Ճաքոնական հետեւակներու զօրաբաժին մը, տասնրկու թնդանօթներու եւ հինգ հեծելազունդերու աջակցութեամբ, երէկ, Սիու-Եէնի մօտ յարձակեցաւ ռուսական հետազօտիչներու խումբի մը վրայ։ Խազախներու մէկ քանի հեծելազունդեր ամրացան լիրան մէկ կիրճին մէջ եւ, վեց թնդանօթներու աջակցութեամբ, երկու ժամ դիմադրեցին Ճաքոնէրուն։ Կատաղի ճակատամարտ մը լեցաւ Ճաքոնները մեծ կորուստներ ունենալէ եւաք, յաջողեցան դիրքը գրաւել, սակայն Ռուսերը ոչնչան բուռն թընդանօթագրութիւն մը կատարել։ Ճաքոնները երբ կը յառաջանային, տեսնուեցաւ որ լրջարիկ շարժում մը կը կատարուի դէպի հիւսիսային արեւելք։ Ատոր վրայ, Խազախները հեռացան այդ դիրքէն։ Ռուսերուն կորուստն է մէկ Խազախ՝ սպաննուած եւ երկու սպայ ու տասներկու զինուոր վիրաւորուած։ Կը կարծուի թէ այդ յարձակումը Ճաքոնէրուն ռազմական ծրագրին մէկ մասը կը կազմէ, որ է միւս հայման մէջ ըլլալ ռուսական զինուորներուն հետ, երբ կը կատարուի Բորթ-Արթուրի դէմ յարձակումը։

Բարիզ — Ճաքոնական դեսպանատունը սա գեկոյցը կը հաղորդէ.— «Բուրոքի զօրավարին բանակը, Թա-Բու-Զան ցամաք եկած զինուորներուն հետ գործակցելով, յունիս 8ին դրաւեց Սիու-Եէնը, այդպէս Քէնմին կա մղելով դէպ ի Հայ-Չէնկ ու Բայ-Բիւնկ։ Թշնամին կը քաղաքնար չորս հազար հեծելազորքերէ եւ վեց թնդանօթներէ։ Ճաքոնէրուն կորուստներն են երեք մեռեալ եւ մէկ տղկալ, մէկ դեր-տղկալ եւ 28 զինուոր թեթեւապէս վիրաւորուած»։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ զինուորական կցորդները յառաջիկայ շաբաթ պատերազմի դաշտը պիտի երթան երկրորդ զօրաբանակին հետ։

—Հաղարի չափ երկթուղիի գործաւորներ, մէքենավարներ եւ կայարանի պաշտօնեաներ Թոքիոյէն ճամբայ ելան դէպի Հիրոշիմա։

—Բարիզի Ճաքոնական դեսպանատունը սա գեկոյցը կը հաղորդէ.— «Բուրոքի զօրավարը բանակը, Թա-Բու-Զան ցամաք եկած զինուորներուն հետ գործակցելով, յունիս 8ին դրաւեց Սիու-Եէնը, այդպէս Քէնմին եւ մղելով դէպ ի Հայ-Չէնկ ու Բայ-Բիւնկ։ Թշնամին կը քաղաքնար չորս հազար հեծելազորքերէ եւ վեց թնդանօթներէ։ Ճաքոնէրուն կորուստներն են երեք մեռեալ եւ մէկ տղկալ, մէկ դեր-տղկալ եւ 28 զինուոր թեթեւապէս վիրաւորուած»։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ զինուորական կցորդները յառաջիկայ շաբաթ պատերազմի դաշտը պիտի երթան երկրորդ զօրաբանակին հետ։

—Հաղարի չափ երկթուղիի գործաւորներ, մէքենավարներ եւ կայարանի պաշտօնեաներ Թոքիոյէն ճամբայ ելան դէպի Հիրոշիմա։

—Բարիզի Ճաքոնական դեսպանատունը սա գեկոյցը կը հաղորդէ.— «Բուրոքի զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ ճաքոնական զօրաբանակը Սիու-Եէնի մօտ գրաւեցաւ։ Ռուսերը քանանրեք մեռեալ թողուցին պատերազմի դաշտին վրայ։ Լրտես ապայու հինգ զինուոր ալ գերի բռնուեցան»։

Բեդերսպուրգ.— Բուրոքթքին զօրավարն ալ Սիու-Եէնի եւ Սայ-Մա-Ցէի ճակատամարտները կայսեր կը տեղեկագրէ ընդարձակ հեռագրով մը։ Այդ առթիւ կը ծանուցանէ թէ յունիս 8ին ճաքոնական նաւատորմին կողմէ Սինուչէնի եւ Բայ-Զէ�մարտնոցին կողմէ ռուսական դէմ կատարուած ռմբակոծութիւնը թեթեւ վնասներու պատճառ եղած է, թէեւ մեծաքանակ ռումբ տեղացուցած էին Ճաքոնները։ Բուրոքթքին զօրավարը Սիու-Եէնի ճակատամարտին համար կ'ըսէ թէ ռուսական ուժերը մեծ կորստներու պատճառ կ'ըլլային, վասն զի Ճաքոններու կարգերուն մէջ կը պտրեին։

Լոնտոն.— Բեդերսպուրգէն կը հեռագրեն թէ անձրեւներուն եղանակը ըստ կրնամ է Մանչուրիոյ մէջ։ Ռուսերը այնպէս կը նկատեն թէ անձրեւները մեծ նեղութիւն կը պատճառեն Ճաքոններուն, թնդանօթներու փոխադրութեանը արգելք ըլլալով եւ հիւանդութիւններ առաջ բերելով։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Պատարման օրացոյցը կը սեղմուի.— Ցարձակման պատրաստութիւններ.— Դրաւումը։

Ջիֆաիո, 11 յունիս.— Թոքիոյէն հեռաւեալը կը հեռագրեն Ջիֆաիո Տէյլի Նիւզի.— «Ճաքոնի ցամաքային զինուորները ազդու կերպով առաջ կը տանին Բորթ-Արթուրի դէմ յարձակումը։ Սառնց կ'ալակցին մարտանաւերը՝ բարձրն կատարուած ռմբակոծութիւնով մը։ Նաւատորմին այն մասը որ բերդին դիմացը կը գտնուի, միայն սեղմ պաշարում մը կը պահպանէ եւ երբեմն ալ հեռազօրութիւններ կը կատարէ։ Անկառ մարտանաւեր Ճաքոնական բանակին երկու կողերուն բացերը կը գտնուին՝ ռուսական թնդանօթներու ռումբերուն զոհած տեղէն հեռու։ Անոնց ռումբերը ոչնչով ազդեցութիւն մը կ'ունենան Ռուսերուն վրայ։ Կը յուսացուի որ մինչեւ մէկ շաբաթ Բորթ-Արթուրի բերդը Ճաքոններուն ձեռքը իյնայ։ Լիաօ-Եանկի չորրը կատարուած գործողութիւնները բոլորովին գաղտնի կը պահուին։ Այդ գործողութիւնները նախապատրաստ մը կը նշանակուին ընդհանուր յառաջացման գործողութեան մը։ Բուրոքթքին զօրավարին դէմ որ կ'երեւայ թէ մտադիր չէ Բորթ-Արթուրի օգնութեան դիմելու, բայց եւ այնպէս նահանջելու պարագային համար դէպ ի հիւսիս կը ղրկէ իր ուեւրոդ պաշարները։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Մացաձին զրոյցներ.— Ռուս ժողովրդեան վստահութիւնը.— Զօրահանութիւնը.— Ռուս զօրավարի մը կարծիքը։

Բարիզ, 11 յունիս.— Բեդերսպուրգէն հետեւեալը կը հեռագրեն.— Անգլիական աղբիւրէ առնուած այն լուրերը թէ Բորթ-Արթուրը գրաւուած է, կը հերքուի սպայակոյտին կողմէ։ Հակառակ ամէն տեսակ զրոյցներու, Ռուսերը մեծ վստահութիւն ունին Բորթ-Արթուրի դիմադրութեան ոյժին վրայ, հետեւաբար այդ տեղին գրաւումը կարելի չի նկատուիր։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Վլատիվոսթոք ծովակալը քանանրեք է ներքին նաւահանգիստին մէջ։ Ռեքվիզանը, Սեքարեվիչը Բալլադան, որպէս զի Ճաքոններուն ձեռքը չիյնան։ Վլատիվոսթոքի եւ Բորթ-Արթուրի նաւաբաժիններու միացման լուրին հետաս կ'ընծայուի Բեդերսպուրգի մէջ, թէեւ այդ լուրը անհիմն եղած ըլլայ։ Բուրոքթքին զօրավարը անդրպայքալի Խազախներու օրթ զօրագունդեր ունի։ Ռիչենքամբի զօրավարին հրամանատարութեանը տակ։ Նաեւ Սիպերիոյ Խազախներու ութը զօրագունդեր՝ Լիաօ-Եանկի մօտ բանակած։ Մեծ յոյս կայ ատանց ծանօթ անվեհերութեանը վրայ։

— Ռուս զօրաբաք մը ռուսական Ա. զօրաբանակին շարժման վիճակի մէջ դրուելուն վրայ խօսելով ըսաւ թէ զինուորներուն մեծ մասը անմիջապէս պիտի չկրնայ դրկուիլ, վասն զի շատերը տակաւին պէտք ունին հրացանագրութեան փորձերու։ Կայսրը որոշած է որ ամէն վերջը շարժման վիճակի մէջ դրուելիք զօրաբանակները անոնք պիտի ըլլան որոնք չառնեն հեծելազօրք չունին, վասն զի ձիերու առաքումը եւ կերակրուելը չատ սուղ կ'ըլլայ։ Փարձուեցաւ առանց ձի դրկել հեծեալները եւ յետոյ Մանչուրիոյ մէջ ձի գտնել, բայց ատոր կիրառումը գործնական չէր, վասն զի Մանչուրիոյ մէջ ձիերը թէ՛ չատ դէշ եւ թէ հազուագիւտ են։ Բանակին մատակարարութեան ճիշդը որ պատերազմին լաւ պարապուած չէր, Բուրոքթքին զօրավարին ուղղին չափ գործուեցայ չէ։ Բուրոքթքին զօրավարը կը ծանուցանէ թէ երկու թղթատարաղուներ Բորթ-Արթուրէն Լիաօ-Եանկ ժամաներ են չանհեան լուրեր բերելով որոնք Բեդերսպուրգի հեռագրուեցան։

— Հաւիւ եղած է թէ պատերազմը հիմա օրական մէկ միլիոն ուբ հարիւր հազար բուպլի կ'արժէ Ռուսերուն։

ՔՈՐԷԱ

Ռուսերուն արտաքին դէմ.— Զգուշական միջոցներ.— Ճաբոնի ընթացքը։

Բարիզ, 11 մարիս.— Թոքիոյի պատերազմական նախարարը կ'առաջարկէ 50էն 300 հազարնոց զինուորական կայաններ հաստատել Թիւմէն գետին եւ հարաւային մեծ ճամբան երկայնքը. Նաեւ Համ-Հոէնկ նահանգին ներքին մասին քարի մը կարեւոր տեղերը՝ Ռուսերու արշաւանքները արգիլելու համար։ Բարէյի կայսրը տակաւին հաւանութիւն չէ յայտնած այդ առաջարկութեան զոր Ճաքոնները կը քննադատեն, վախնալով որ մի՛ գուցէ քաջէական զինուորներուն մեծ մասը իրենց հրացաններով դասալիք ըլլան եւ աւազակութեան ձեռնարկեն՝ տեղական իշխանութեանց հոգ պատճառելով ու ժողովուրդը կողոպտելով։

ՃԱՊՈՆ

Նորվէկեան օդաճնաւ մը.— Դրաւման պատճառները.— Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ յարաբերութիւնները։

Թոքիո, 11 յունիս.— Նորվէկեան շոգենաւը որ յունիս 7ին գրաւուեցաւ Ճաքոններուն կողմէ, Սասէպո ղրկուեցաւ, մինչեւ որ իր վճիռը արձակէ գրաւման դատարանը։ Այդ շոգենաւը, ածուխ բեռցած, Բարտիֆէն ճամբայ ելած էր Սինկաբուր երթալու համար, ուր հրամանի պիտի սպասէր։ Ճաքոնները կ'ըսեն թէ ածուխը Բորթ-Արթուր պիտի տարուեր, բայց պաշտօնը հաստատուած ըլլալուն համար Ճաքոն փոխադրել ուզուած է։

Լոնտոն.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն Սբաճուարտի թէ Անգլիոյ թագաւորին Քիւլի տալիք այցելութիւնը առիթը կ'ընծայէ ճաքոնական լրագիրներուն՝ շատ մը յօդուածներ հրատարակելու։ Այդ լրագիրները գոհ են Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ բարեւոք յարաբերութեանց հաստատական հաստատմանը համար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՆԵՐԸ

Տօնի օրերը Ռուսիոյ մէջ.— Զեղչ մը.— Երկրագործներ.— Բայարութեան խորհուրդին կարծիքը։

Բեդերսպուրգ 11 յունիս.— Բեդերսպուրգի մէջ տանուտէրներ յանձնաժողով մը գումարուած էր՝ խորհրդակցելու համար թէ հարկէ վերցնել ոնի այնօրերը, ուր աշխատութեան դադարումը պարտաւորիչ է։ Կարգ մը տեղեր տարեկան 120-130 օր կը հաշուին, մեծ մասը ապրելէն միւսեւ սեպուհներ՝ բուն իսկ երկրագործական աշխատութեանց եղանակը։ Աշխատութեան այդ պարտաւորիչ դադարումը ամէնէն ասելի կը վնասէ երկրագործներուն, որոնց կացութիւնը պատերազմին հետեւանքով այնքան դժուարացած է որ յանձնաժողովը կարելի չէ նկատած երկար տեսն անգործութեան դատապարտել ապրուստի միջոց ալարկ գիւղացիները։ Կայսրութեան Խորհուրդը, նոյն յանձնաժողովին առաջարկութեամբ, սա որոշումը ասաւ որ վերացուած է կայսրի կողմէ.— «Աշխատութեան ազատութիւնը, կիրակի եւ սուն օրերը եւ կրօնական արարողութեանց պահուն բացարձակ է. արեւ է իշխանութիւն չի կրնար արգելք ըլլալ աշխատիլեան դարձիլ չ'ուզողներուն։ Հրաման տրուած է վերջնել երբեմն այն պատիժները, որոնց կենթարկուէին տնական օրեր աշխատողները։»

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՆԱՀԱՆԶԸ

Բեդերսպուրգ, 14 յունիս.— Բուրոքթքին զօրավարը նկատելով որ յարձակողականի համար պէտք եղած զինուորները հարիւ երկու ամիսէն պիտի տանուայ, որոշեց առաջիկ Խազախին քաշուիլ։

— Բուրոքթ զօրավարը իր գրաւած դիրքերուն վրայ կը մնայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Զրոյց կայ թէ Բուրոքթ զօրավարին շրջառիկ շարժմանը հետեւանքով, Բուրոքթքին զօրավարը Խազախին պիտի քաշուի։

ԻՆ-ՔԷՆՈՒ

ԹՈՔԻՕ.— Թոկօ ծովակալը կը տեղեկագրէ թէ երեք հազար ռուս զինուորներ, որոնք Բայ-Բիւնկի մէջ Ճաքոններուն ցամաք ելելուն արգելք կ'ըլլային, անկէ քաշուեր են։ Ռուսերը Ին-Քէնն (Նիու-Զուանկի նահանգիստը) պարպած ըլլալով, Բուրոքթքին զօրավարը պիտի չկրնայ օգնութեան երթալ Բորթ-Արթուրի։

— Ճաքոնական նաւատորմը Բայ-Բիւնկը ռմբակոծելէ ետքը Ռուսերը հեռացեր են Ին-Քէնէն։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԲԱՆԱԿԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Բուրոքթքին զօրավարը հեռագրեց Ռուսիոյ կայսրը թէ Բորթ-Արթուրի պաշարումը վերցնելու համար եթէ դէպի հարաւ երթայ, նահանջի գիծը պիտի կարուի։ Այդ հեռագրին վրայ կայսրը հրամայեց որ ռուսական բանակը առ ոչի պաշտ չանդգնի վրայ մնայ։

— Ռուսիոյ զինուորական վարչութեան շրջանակներու մէջ պահեստի սպաները ու զօրքերը զէնքի տակ կոչուեցան։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Ալեքսիէվ ծովակալէն առնուած տեղեկութեան մը հաստատելու, Բորթ-Արթուրի մէջ մեծաքանակ ուտելիք եւ 50,000 զինուոր կայ եղեր։

—Ռուս կառավարութիւնը չորս հարիւր հազար ռուբլի յանձնարարեց Վարչական զինագործարաններուն։

— Զօրավար Գէլլեր հրամանատար կարգուեցաւ Մուքէնի գնացող սիպերիական երկրորդ զօրաբանակին։

ՃԱՊՈՆԻ ԲԱՆԱԿԸ

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտի պաշտօնաթերթին մէջ կը ծանուցուի թէ Ճաքոն 298,000 զինուոր, 82 հեծելազունդ եւ 62 գումարտակ ամրոյնի զինուորներ հանած է պատերազմի դաշտը։

ԹՈՔԻՕ.— Ճաքոնական Թայhofմարտու մարտանաւերուն մէջ թարփիլ մը պայթելով տասներիք հոգի մեռան եւ եօթը հոգի վիրաւորուեցան։

ԲԱՐԻԶ.— Վոփանքբի ճակատամարտին մէջ հաստատուեցաւ որ Ճաքոնները, թէ՛ ռուսական հեծելազորքերուն չափ բազմաթիւ չեն եւ թէ պիտի չկրնան ալ դիմադրել։

ԲԱՐԻԶ.— Բրէյնվակէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ քառասուն չափ ռուս մարտանաւեր անցեր են, որոնք դէպի արեւմուտք կ'ուղղուին։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտը կը ծանուցանէ թէ Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստին բերանը կատարելապէս բացուած է եւ թէ ռուս նաւատորմը յունիս 12ին դուրս ելեր է։ Նաւատորմը վլատիվոսթոքի նաւաբաժնին կը սպասէ։

ԲԱՐԻԶ.— Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտը կը կարծէ թէ Բորթ-Արթուրը յարձակումով գրաւելու փորձը գործնական պիտի ըլլայ, պայմանաւ որ պաշարման խոշոր թնդանօթներ գործածուին։ Այդ այս թնդանօթներուն փոխադրութիւնը եւ զետեղումը կարճատեւ ասելի շատ ժամանակ պիտի պահանջէ։

ԲԱՐԻԶ.— Բուրոքթքին զօրավարը Մանչուրիոյ զօրքերուն բացարձակ հրամանատարութիւնը եւ զինուորական լիազօր իշխանութիւն ստացաւ։

ԱՆԳԼԻԱ

Լորտ Ռոզպերիի ճառը.— Անգլեւ-Ռուսական համաձայնութիւնը.— Առեւտրական վիճակագրութիւն մը։

Լոնտոն, 11 յունիս.— Լորտ Ռոզպերի, երէկ, տարեկան Դաշնակցութեան մէկ գումարումին մէջ կարեւոր ճառ մը արտասանեց, ակնարկելով անգլեւ-ֆրանսական համաձայնութեան։ Լորտ Ռոզպերի ըսելէ յետոյ թէ սրտանց կը հաւանի այդ համաձայնութեան, յարեց.— «Հիմա ատոր պարտականութիւնը պիտի չենենք եւ նոյն իսկ կարելի է բնաւ պիտի չենենք, վասն զի պէտք է ալ եւս չվիճաբանիլ միջազգային խնդիրներու վրայ, երբ վերջնականապէս կարգադրուած են։ Սակայն պիտի ըսեմ նոյնպէս թէ մինչեւ հիմա, խաղաղութեան ատեն, երկու տէրութեանց միջեւ չէր կնքուած համաձայնութիւն մը այսքան շահաւոր երկու կողմին համար ալ։ յետոյ թէ կը յուսամ թէ՝ — առանց չար ակնկալելու որ այս յոյսը իրականանայ — ձիպղաթերը գրաւոյ տէրութիւնը բնաւ պատճառ մը պիտի չտենենայ ցաւելու՝ հանդիպակաց երկրին նկատմամբ զիւղատիպ ճիմը ըրած ըլլալուն համար զինուորական մեծ տէրութեան մը։

— Ներկայ 1904 տարուան առաջին հինգ ամիսներուն վիճակագրութիւնները լաւելում մը ցոյց կուտան ներածման ու արտածման արժէքին համար։ Ներածումները ութը միլիոն անգլիական ոսկի աւելի են նախորդ տարուան առաջին հինգ ամիսներէն եւ արտածումներն ալ չորս միլիոն երկու հարիւր հազար ոսկի։

ԲԼԻՏԻԲԱՐԻՍԻ ԳՈՐԾը

Կացութիւնը.— Աւազակապետին պահանջումները.— Ամերիկացիի մը յայտարարութիւնը։

Թանգեր, 11 յունիս.— Կացութիւնը կայուն է։ Որքան ատեն որ բանակցութիւնները չարունակուին Պ. Բէրտիքարիոը ու ընկերը աւազակներու ձեռքէն ազատելու համար, որ եւ է բուռն միջոցի պիտի չդիմեն։ Աւազակապետ Ռարիզուլիի երեքրորդ պահանջումը, զինուորները եւ քաղաքին ու զինուորակ-ն ուրիշ պաշտօնատարներ։

—Գերմանական Թեռաբիա շոգենաւը ուր կը գտնուին գերման գրօսաշրջիկներ, անցեալ չորեքշաբթի օրը Իպմիրի նաւահանգիստը մտնելով չրջան մը կատարեր եւ Ֆլանսական Տրգէ, Իենա եւ ՍիւՃրեն զրահաւորներուն մօտէն անցեր է, դրշով զանոնք ողջունելով։ Թեռաբիան նաւագածուները այդ միջոցին «Մարսլիեզը» կը նաւագէին եւ գերման զօրաշրջիկները ու նաւագները «Հուրրա» կը գոչէին։ Ֆրանսական զրահաւորներն ալ փոխադարձաբար դրօշով ողջուներ եւ բարեւագածուներն ալ գերմանական ազգային երգը նուագեր են։

ՏԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Հապէշ պատուիրակութիւնը, երէկ, Բ. Դուքը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին եւ խորհրդակցեցաւ։

—Ռումանիոյ դեսպանը եւ գերմանական դեսպանատան գործ կատարը, երէկ, Բ. Դուքը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Սեւ Լեռան դեսպանատան գործակատարը, երէկ, Բ. Դուքը գնաց եւ տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։ Ցետոյ Ալիէի պաշտօնարանը երթալով տեսակցեցաւ դատական նախարարին հետ։

ՕՍՄ. ՊԱՆԵՒՆ.— Բարիզէն կը հեռագրեն թէ Օսմ. Պանքային վարչական Խորհուրդը Լանտոնի մէջ յունիս 16)29ին գումարուելիք բաժնեպէրերու ընդհանուր ժողովին պիտի առաջարկէ 1903 տարուան համար տասերեք չիրին չտարաժին վճարել, ինչպէս եղած էր 1902ին։

ՊԱՂՏԱՏԻ երկաթուղիին առաջին մասին վրայ՝ Գոնեալէն Երէյի չինուող դիծին կայանները պիտի կոչուին Գալէն Խան, Զուամբէ, Սրբոյ Լուէն, Մանեասան, Գերման, Իպրանը, Տէրպէնտ, Ալաճա, Է.Լ.ի ու Պալկիրլը։ Պաղտատի երկաթուղիին Ընկերութիւնը այդ մասին տրտնութիւն խնդրեց ձեռնհաս պաշտօնատարէն։

ՀԱՆՐԻ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ.— Բ. Դրան մատուցուեցան տեղեկագիրը եւ պայմանագրութիւնները 99ի տարուան մենաշնորհի մը որ վճռական իսմարիլ Հազարդ էֆ ի պիտի տրուի՝ չանգործելու Պրուսայի նահանգին Գարասի գաւառին մէջ Սուլթան Զայրը գիւղին մէջ գտնուած պարսիթի հանք մը։

— Զանոնս պաշտօնէն հրանգ խնդրուեցաւ 99 տարուան մենաշնորհ տալու Հասան Ֆէէմի էֆ.ի Գոսթէմանիի նահանգին Տիւզէ գաւառակին Տէրիմէն Ալիը գիւղին մէջ գտնուած պղնձի հանքը չանգործելու համար։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանատունը խնդրեց կայս. կառավարութենէն որ մասնակցի 1905ին Ամստերդամ թէն իշխանին նախագահութեամբ գումարուելիք հնագիտական միջազգային համաժողովին։

ՖՐԱՆՍԱԳԻ դեսպանին նախագահութեամբ ուրբաթ օրը Իւնիոն Ֆրանսէզի մէջ պիտի գումարուին Ալլենս Ֆրանսէզի, Ֆրանսական առեւտրական սենեակին եւ Իւնիոն Ֆրանսէզի վարչական Խորհուրդները։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատունը Թարպիոյ ամբասանոցը փոխադրուեցաւ երկուշաբթի օրը։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻՆ ճիւղերը փոխատուութիւններ պիտի ընեն Սէրեզի, Բաղդէի, Նէվէրեքսի և Ճումալի Պալտի գաւառակներէն երեք հազար Պուլկարներու որոնք ասկէ առաջ փախած էին հիմա իրենց տեղերը վերադարձած են։ Այդ փոխատուութիւնը պիտի ըլլայ, որպէս զի առանց կարենան իրենց երկրագործական գործիքներուն պակասները լրացնել եւ նուազով միջոցներուն ձեռնարկել։ Իրենց պարքը տասը տարին պիտի հատուցանեն։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իլմի երկրորդ ատենի աստուեցաւ Արշիպեպագոսի կողմինները նահանգին վերաբերեալ տեսանելի դատաստան Բաղրպ պէտի։

— Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան արուեցաւ Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպանատան զինուորական նախորդ կըցորդ Պ. Մուրաղիի որ հիմա Միւնիխ փոխադրուած է, եւ Սէլիպի հիւպատոս Պ. Պէլէքի։

— Իմիթազի արծաթ չքղդրամ՝ Լոյսի շոգենաւային Ընկերութեան ընդհանուր քննիչ Պ. Պոկովիչի։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Մամուին նախարարութիւնը պատրաստեց յատկանշելու այն տասներկու տարեգրեալ թնդանօթակիրներուն, որոնք օսմ. ծովեզերքներու առջեւ պահակի պաշտօն պիտի վարեն։ Այդ յատկանշելիները կայս. Պոլսոյ պիտի մասուցուին։ Թնդանօթակիրները որ 120էն մինչեւ 180 թոն տարողութիւն պիտի ունենան, ուրպական նաւագործարաններու մէջ պիտի շինուին։

ԹՈՒՐԲԻՆ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ.— Արտաքին գործոց նախարարութիւնը Մեծ-Պարքոսին ներկայացուց Իտալիոյ թագաւորին մէկ գիրը՝ ծանուցանող թէ իր հարեւանը՝ Ճէնովայի դուքսը տղիկ դուստր մը ունեցած է։ Այդ գիրը կայս. Պոլսոյ պիտի մասուցուի։

ԻԶՄԻՐԻՆ կը հեռագրեն թէ կայսրոն դեր-ծովակալը եւ հետեւորդները երէկ առաւ կանուխ նոյն նաւահանգիստը մտաներ են Լինուա յանձարարով։

— Ֆրանսական Իենա զրահաւորին մէջ անցեալ իրիկուն պարահանդէս մը տրուեր է։ Ներկայ գտնուեր են նաեւ Այաշի կայսակալը, զինուորական հրամանատարը եւ քաղաքային ու զինուորակ-ն ուրիշ պաշտօնատարներ։

—Դերմանական Թեռաբիա շոգենաւը ուր կը գտնուին գերման գրօսաշրջիկներ, անցեալ չորեքշաբթի օրը Իզմիրի նաւահանգիստը մտնելով չրջան մը կատարեր եւ Ֆլանսական Տրգէ, Իենա եւ ՍիւՃրեն զրահաւորներուն մօտէն անցեր է, դրշով զանոնք ողջունելով։ Թեռաբիան նաւագածուները այդ միջոցին «Մարսլիեզը» կը նաւագէին եւ գերման զօրաշրջիկները ու նաւագները «Հուրրա» կը գոչէին։ Ֆրանսական զրահաւորներն ալ փոխադարձաբար դրօշով ողջուներ եւ նաւագածուներն ալ գերմանական ազգային երգը նուագեր են։

ՏԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Հապէշ պատուիրակութիւնը, երէկ, Բ. Դուքը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին եւ խորհրդակցեցաւ։

—Ռումանիոյ դեսպանը եւ գերմանական դեսպանատան գործ կատարը, երէկ, Բ. Դուքը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Սեւ Լեռան դեսպանատան գործակատարը, երէկ, Բ. Դուքը գնաց եւ տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։ Ցետոյ Ալիէի պաշտօնարանը երթալով տեսակցեցաւ դատական նախարարին հետ։

ՕՍՄ. ՊԱՆԵՒՆ.— Բարիզէն կը հեռագրեն թէ Օսմ. Պանքային վարչական Խորհուրդը Լանտոնի մէջ յունիս 16)29ին գումարուելիք բաժնեպէրերու ընդհանուր ժողովին պիտի առաջարկէ 1903 տարուան համար տասերեք չիրին չտարաժին վճարել, ինչպէս եղած էր 1902ին։

ՊԱՂՏԱՏԻ երկաթուղիին առաջին մասին վրայ՝ Գոնեալէն Երէյի չինուող դիծին կայանները պիտի կոչուին Գալէն Խան, Զուամբէ, Սրբոյ Լուէն, Մանեասան, Գերման, Իպրանը, Տէրպէնտ, Ալաճա, Է.Լ.ի ու Պալկիրլը։ Պաղտատի երկաթուղիին Ընկերութիւնը այդ մասին տրտնութիւն խնդրեց ձեռնհաս պաշտօնատարէն։

ՀԱՆՐԻ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ.— Բ. Դրան մատուցուեցան տեղեկագիրը եւ պայմանագրութիւններ 99ի տարուան մենաշնորհի մը որ վճռական իսմարիլ Հազարդ էֆ ի պիտի տրուի՝ չանգործելու Պրուսայի նահանգին Գարասի գաւառին մէջ Սուլթան Զայրը գիւղին մէջ գտնուած պարսիթի հանք մը։

— Զանոնս պաշտօնէն հրանգ խնդրուեցաւ 99 տարուան մենաշնորհ տալու Հասան Ֆէէմի էֆ.ի Գոսթէմանիի նահանգին Տիւզէ գաւառակին Տէրիմէն Ալիը գիւղին մէջ գտնուած պղնձի հանքը չանգործելու համար։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանատունը խնդրեց կայս. կառավարութենէն որ մասնակցի 1905ին Ամստերդամ թէն իշխանին նախագահութեամբ գումարուելիք հնագիտական միջազգային համաժողովին։

ՖՐԱՆՍԱԳԻ դեսպանին նախագահութեամբ ուրբաթ օրը Իւնիոն Ֆրանսէզի մէջ պիտի գումարուին Ալլենս Ֆրանսէզի, Ֆրանսական առեւտրական սենեակին եւ Իւնիոն Ֆրանսէզի վարչական Խորհուրդները։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատունը Թարպիոյ ամբասանոցը փոխադրուեցաւ երկուշաբթի օրը։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻՆ ճիւղերը փոխատուութիւններ պիտի ընեն Սէր

ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԻ

Յօդ. ԻԶ.— Տարեկան դրոշմաւորքի ենթակայ ծանուցումներու աւելորդաւ կողմէ պէտք է դիմում կատարուի Հանր. Պարքի Վարչութեան, դրոշմաւորքը վճարելու համար, ծանուցումները հանրային վայրերու մէջ ցուցադրելէ, կախուելէ եւ գրի առնուելէ առաջ։ Իսկ տարին աւարտելուն, իրենց անդերան մէջ վերահատաւուած ծանուցումներու աւելորը պարտաւոր են դրոշմաւորքը վճարել յոյզդ տարուան սկիզբը։ Դրոշմաւորքը վճարուած ծանուցումները երբ մէկ տեղէ մը ուրիշ տեղ փոխադրուին, նորէն տարքի ենթակայ չեն ըլար, միայն թէ աւելորդն կողմէ իմաց պէտք է տուի Հանր. Պարքի Վարչութեան։

Յօդ. ԼԷ.— Երեւանի վերջերդ յօդուածին մէջ գրուած ծանուցումներուն տէրերը, դրոշմաւորքը վճարելէ առաջ, պարտին երկու օրինակ յայտագիր լղել Հանր. Պարքի Վարչութեան։ Այդ յայտագրին մէջ բացատրելու եւ գրելու է նախ ծանուցումին պարունակութիւնը, ձեւը ու քանի՞ քառակուսի մէթր ու տնդիմէթր տարածութիւն ունենալը. երկրորդ՝ օրինակներուն թիւը. երկրորդ՝ տիրոջ անունը եւ մականունը, բնակավայրը եւ արհեստը. չորրորդ՝ ծանուցման դրբելիքի ու ցուցադրելիքի տեղը. հինգերորդ՝ տպագրողին անունը. վեցերորդ՝ դրոշմաւորքին վճարման եղանակը։ Երկու օրինակներէն մէկը Վարչութեան մէջ պահելով միւսին վրայ վճարելիք դրոշմաւորքին քանակութիւնը գրելով վիրէ պիտի ըլայ ու տիրոջը պիտի յանձնուի։ Այդ յայտագիրները դրոշմաւորքէ զերծ են։

Յօդ. ԼԸ.— Իններորդ յօդուածին երրորդ հատուածին մէջ գրուած վերաբերութեանց ու նշանաւորութիւններուն տեսակը ու ձեւը Հանր. Պարքի Վարչութեան զեկուցանելէ, դրոշմաւորքը վճարելէ ու ընկալագիրը առնելէ յետոյ միայն անոնց տէրերը իրաւունք ունին տեղերին դնել զանոնք։ Տարբերն օրէնքին հրապարակուի ծանուցումը, տարեկան տարքի ենթակայ եւ իններորդ յօդուածին 79դ թիւին մէջ յիշուած ծանուցումներէն՝ ընթացիկ տարուան մինչեւ վերջը՝ մէկ տարուան դրոշմաւորքը պիտի առնուի։ Լրացիներու վարչութեանց, պարբերական եւ օր-պարբերականներու, գիրքի եւ հաւաքածոյի տպագրիչներու ու հրատարակիչներու կողմէ, իններորդ յօդուածին 84դ թիւին մէջ գրուած ծանուցումներուն թուականը եւ դրոշմաթուղթը պարունակող նախնական օրինակը պէտք է պահանջուի։

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՀԱՍՏԱՏ

Պաշտօնական տրամադրութիւններ, ֆնուիրութիւններ եւ առձանագրութիւններ։

Ա. Բաժանում.— Պաշտօնական տրամադրութիւնց եւ դրամական տուգանքներու ի՛նչ բանի վերաբերիլը։

Յօդ. ԼԹ.— Այս կոնտագրին մէջ գտնուած ամէն տեսակ մուրհակներուն, թուղթերուն եւ ծանուցումներուն համար դրոշմաւորքը չվճարելիը եւ կամ թէ օրինական տրամադրութիւնց համաձայն չվնջուելիը եթէ երբեք հատատուի պաշտօնապէս, թէ՛ կառավարական պաշտօնեաներէն եւ թէ անհատներէն կը գանձուի դրոշմաւորքը, ու իրենց հանգամանքին համաձայն, համեմատական տուրքի ենթակայ բաներուն համար, պարտնակած գումարին համեմատութեամբ հարիւրին վեց դրամական տուգանք պիտի առնուի։ Մուրհակին կցուած համեմատական դրոշմթուղթը պակաս եղած պարագային, պիտի ամբողջացուի եւ դրամական տուգանքը պիտի առնուի դրոշմթուղթին պակաս մասին վրայէն եւ տասերեքերորդ յօդուածին համեմատութեամբ։ Որոշ տուրքի ենթակայ մուրհակներէն հեռուկալ դրամական տուգանքները պիտի գանձուին.— Երկու ու հինգ փարանց դրոշմթուղթի ենթակայ մուրհակներու համար՝ հարիւր դրուշ. տասը փարանցներուն համար՝ երկու հարիւր դրուշ. քսան փարանցներուն համար՝ երեք հարիւր դրուշ. մէկ եւ երկու դրուշնցներուն համար՝ չորս հարիւր դրուշ. երեք դրուշնցներուն համար՝ հինգ հարիւր դրուշ. հինգ դրուշնցներուն համար՝ հազար դրուշ։ Որոշ տուրքի ենթակայ մուրհակները երբ պակաս դրոշմթուղթ պարունակեն, պակասը պիտի ամբողջացուի եւ դրամական տուգանքը ամբողջապէս պիտի գանձուի։ Օրինական քանակութիւնը հինգ, սակայն հարկ եղած տեսակէ դրոշմթուղթ չպարունակող թուղթերը առանց դրոշմթուղթի համարուելով հարկ եղած դրոշմթուղթերը պիտի փակցուին, սակայն դրամական տուգանք չպիտի գանձուի։ Եթէ երբեք դրոշմաւորքի համար դրամական տուգանք առնել հարկ ըլայ, եւ թուղթերուն տէրը ձգէ զանոնք. դարձեալ դրամական տուգանք ու դրոշմաւորքը պիտի գանձուի։ Տասներեքերորդ յօդուածին հակառակ վարուող ապահովագրական ընկերութեանց ապահովագինին առնուելիք տուրքին լիսուն անգամը պիտի առնուի իբր դրամական տուգանք։ Դրոշմթուղթը պակաս եղած պարագային, դրամական տուգանքը ամբողջապէս պիտի առնուի եւ դրոշմթուղթին ալ պիտի ամբողջացուին։

Յօդ. Խ.— Ընկալագիրներու եւ անդորրագիրներու մասին առնուելիք դրամական տուգանքը տարեգրողներէն պիտի գանձուի եւ ոչ թէ դոյն կրողներէն։ (Շարունակելի)

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը. այս առաւ. Ա. գործակատարին հետ, Մեծ–Եպարքոս Յէրիա փաշայի ապարանքը գնաց եւ շնորհաւորեց Ն. Բարձրութիւնը՝ ակամակալուն Իմիթազի պատուանշան առնելուն առթիւ։

—Քաղաքական ժողովի նիստը այսօր տեղի չունեցաւ, անդամներու մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ։

— Կրօնական ժողովը գումարուեցաւ երէկ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին եւ ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս Արքեպս.ի։ Բաց ի Տ. Վահրամ Արքեպս.է, որ հիւանդութեան պատճառաւ բացակայ էր, միւս բոլոր անդամները ներկայ էին։ Եգիպտոսի Առաջն. Փոխանորդ Տ. Մատթէ քհնյ. Վարդանեան կը ծանուցանէր թէ Առաջնորդը անձնական ակարութիւնը դարմանելու համար կրեստ գացած է։ Այս առթիւ ժողովը որոշեց յանձնարարել Տ. Եղիսէպ Եպս.ի որ իր կրեստ գտնուած միջոցին, տեղւոյն եկեղեցական գործոց մասին պէտք եղած կարգադրութիւնը ընէ։ Սթէփանոսէն Տ. Աւետիս քհ. գրով մը յայտնելով թէ միամեայ ապահարութիւնը լրացուցած է, կը խնդրէր տնօրինութիւն մը ընել իր մասին։ Ժողովը արժան դատեց արտօնել զինքը պաշտօնավարելու Սթէփանի եկեղեցւոյն մէջ, որուն վրայ ձեռնադրուած է որդին։ Թոխատաբի նորընծայ Տ. Ադդէ քհնյ. ժողովին ներկայանալով օրհնութիւնը խնդրեց։ Աստենապետ Սրբազանը յորդորներ ուղղեց իր պաշտօնին բարեւ եւ անթերի կատարմանը համար։ Ժողովը ամուսնական եւ եկեղեցական կարգ մը խնդիրներ ալ նկատողութեան առնելով, հարկ եղած կարգադրութիւնները ըրաւ։

—Ս. Էջմիածնէն ուսանող հայ Վիճակներուն շրջաբերականներ ղրկուելով, պատուիրուեր է որ, իրենց թեմին մէջ գտնուած ապօրինի կենսակիցներու մէկ ցուցակը չունենալով ղրկուի Մայր Աթոռ։

— Վրաստանի եւ Իմիրէթի հոգեւոր մարմինը հարցուցեր է Ս. Էջմիածնի Սինոդին թէ, երբ հայ մեռնաւոր ազգականներ հոմէական կամ բողոքական պաշտամունքով ամուսնանան եւ յետոյ փոփոխին որ իրենց զաւակները Հայ. Եկեղեցին ընդունուին, ինչպէս պէտք է արձանագրուին։ Սինոդը որոշեր է թէ քանի որ Հայ. Եկեղեցին վաւերական կը համարի կաթոլիկ ու բողոքական եկեղեցիներու պսակը եւ անոնց պատկանները կ'ընդունի իր եկեղեցին, պէտք է այդ ամուսնութիւնէն ծնած զաւակները ճանչնալ օրինաւոր եւ այդպէս արձանագրել։

— Մարտ ամսի մէջ Սինոդը քահանայութեան համար արժանի համարեր է 6 անձ եւ օրինաւոր թոյլտուութիւն տուեալ համար դիմեր է նահանգապետներուն։

— Երեւանի նահանգական դատարանը հարցուցեր է Էջմիածնի Սինոդին թէ վերերորդ ատիճանի ամուսնութիւնը օրինաւոր կրնա՞յ ճանչցուիլ։ Սինոդը պատասխաներ է թէ վերերորդ ատիճանի ազգակցական պսակը կը համարուի ունայնարելի, բայց Պսակի խորհուրդը կատարուելէ յետոյ անվաւեր չճանչցուին, միայն պսակող քահանան պատասխանատու համարելով, ապաշխարութեան կ'ենթարկուի մէկ ու կէս տարի պայմանժամով։

—Ս. Էջմիածնայ կէօնթերթը կը հաղորդէ հետեւեալները.

«Սինոդը լսեց Դանակի Փոխանորդի յանուն Ս. Հայրապետի մատուցած յայտարարութիւնը, որով խնդրում էր թոյլատրել իրենց, որ գանձանակի փոխարէն քահանայք վարձատրուին եկեղեցական եկամուտներից։ Հրամայեցին մերժել յիշեալ միջնորդութիւնը եւ յայտնել քահանայից որ նրանք պէտք է բաւականանան ժողովրդական տուրքերով՝ նախնեաց դարաւոր սովորութեան համեմատ։

*** Մարտի 5ին Սինոդը լսեց Տ. Կառավարչապետի գրութիւնը, որով յայտնում էր թէ Թագաւոր Կայսրն Թուլատրել է գնել Շամախու առաջնորդարանի եւ կանխատեսի համար Նիկոլայ եւ Աղեքսանդր Թաղիեանների տունը 7000 ռուբլի գումարով եւ որոշեց վերջինիս Բարձրագոյն Թուլատրութեան մասին յայտնել Շամախու Կանխատեսիային։

*** Մարտի 8ին որոշեց լուծել Թիֆլիսցի ճարտարապետ Նիկողայոս Լալայեանի եւ Ովանէս Բէքուրեանի պսակը եւ իրաւունք տուեց Նիկողայոս Լալայեանին նորից ամուսնանալու։

*** Համաձայն Ս. Հայրապետի միջնորդութեան Աստրախանի Թեմական Առաջնորդ Դեր. Տ. Արիստակէս արքեպիսկ.ին Բարձրագոյն Թուլատրեց մեկնիլ արտասահման՝ բժշկուելու համար։

*** Թիֆլիս մեկնեց Սինոդի անդամ Դեր. Տ. Մակար եպիսկ.ը տասնեւհինգերորդ ժամանակ՝ իր հիւանդութիւնը դարմանելու, որի առթիւ հրաժարականը ներկայացրեց Ս. Հայրապետին Սինոդից անդամութիւնից։

*** Հիւանդութեան պատճառաւ հրաժարական ներկայացրեց նաեւ Սինոդի անդամ Տ. Մելիքոր վարդապետը բժշկական վկայականի հետ, որպ. համաձայն օրինաց ուղարկուեց ուր անկ է։

*** Ս. Էջմիածին վերադարձաւ Հայոց կաթ. վարդապետ Արշարունին, որ տասնեւհինգերորդ արձակուրդով գնացել էր Թիֆլիզ»։

— Պէշիքթաշլեն կը գրեն մեզ.— «Այս կիրակի որ տեղի ունեցաւ Պէշիքթաշի Մանկապարտէզի հանդէսը ի ներկայութեան երկուհ խուռն բազմութեան մը։ Ռուսահայկական Խորհրդոյ կողմէ ներկայ էր Սաեանի էֆ. Կուրիկեան, Թաղ. Խորհրդոյ եւ Հոգաբարձութեան անդամներ, եւ այլն. Հանդէսն սկսաւ Համիտիէ քաղաքագրով, զոր ներկայացուցին մանչերեցին յանկայս։ Աշակերտաց մարմնամարզի փորձերը մէկ մէկ նորութիւններ էին որոնց կանոնաւոր կատարումը հիացում կը պատճառէին ներկաներուն։ Երգերուն եւ դիմերգերուն ընտրութիւնները նպատակայարմար էին, մանաւանդ մենախօսութիւնները որոնք գերմանական եւ անգլիական մանկապարտէզներուն մէջ արդէն արտասանուած են 8–10 տարեկան տղոց կողմէ։ Այս առթիւ յիշատակութեան արժանի է Օր. Մարթիա Պիւլպիւլեան, 10 տարեկան աղջիկ մը որ իր զուարթ եւ համարձակ տարազներեամբ անձերի կերպով արտասանեց «Զուարճալի զրուսպարտ մը» մենախօսութիւնը։ Նոյնպէս Օր. Ակիւլինէ Դանուսլեան եւ Պերճուհի Եղոյեանեան։ Սրտաշարժուեցան նաեւ ուրիշ գեղարիւ մենախօսութիւններ 5էն մինչեւ 10 տարեկան երկուհ տղաներու կողմէ, ամէնքն ալ իրենց տարիքին համեմատ բաշխուած։ Հանդէսը վերջացաւ «Անարծաթ փոստարան»ը անուն զուարճալի կատակերգութիւնով որ յատկապէս պատրաստուած է 8էն 10 տարեկան աղջոց համար զոր թարգմանած է տ'ինքն յոյզաղաւորեամբ Տիկին Ագապի Սարաֆեան, Մանկապարտէզին արժանի վարիչը։»

— Մալաթիոյ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին չինութեան կայս. Իրատէն չնորհուած ըլալով, Պարիզաբարանի գործակատարին միջոցաւ յանձնուեցաւ Պարիզաբարանի, որ զոյն իր տեղը պիտի ղրկէ։

— Սալմաստի եկեղեցին Հոգարձուածեան կողմէ Պարիզաբարան ուղղուած նամակ մը գտնուեցաւ որ կը յայտնէ Վառնայի Դարիպեան Տ. Սարգիս քհնի պաշտօնավարութեան մասին, որ Սալմաստ կը գտնուի այժմ, եւ խնդրած է որ մինչեւ ուրիշ քահանայի մը Սալմաստ ղրկուիլը յիշեալ քահանան պաշտօնավարէ իրենց եկեղեցին։

— Ցոյն աղջիկ մը երէկ Պարիզաբարան գալով, Հայ. Եկեղեցւոյ զաւակ արձանագրուեցաւ ամուսնանալու համար հայ երիտասարդի մը հետ։

— Հայ–Հասմէականաց Պարտ. Փոխանորդ Տ. Աւետիս արքեպսկ. Արփիարեան երէկ Բ. Դուռը նրթալով, տեսակցեցաւ Բարձ. Մեծ–Եպարքոսին հետ։

— Գրաբկօզեան կտակի գումարով գնուած Բերայի Խաչվեղ Օթելի մէկ քանի մասերուն մէջ ծրագրուած փոփոխութիւնները ոչնչան կատարուիլ։ Ցանձնաժողովին որոշմամբ, այս չինութեան գործին պիտի հսկէ ճարտարապետ Արամ էֆ. Թահմիզեան։

Յուլով կ'իմանանք թէ Տ. Բարթուղիմէոս Մ. Վ. Պաղճեան, որ ժամանակէ մը ի վեր Ս. Փրկչի Հիւանդանոցը կը գտնուէր՝ դրամնանելու համար, երէկ աւանդեց իր հոգին, 70 տարեկան հասակին մէջ։ Հանգուցեալ վարդապետը վերջին անգամ կը վարէր Պուլկարիոյ Հայոց հոգեւոր հովուի պաշտօնը, որմէ առաջ առաջնորդական աթոռապահի պաշտօններ վարած է Երզնկայի, Բալուի, Բաղէշի, Ռոսօսթալի եւ Զմշկածագի մէջ։ Բաւական տարիներ ալ քարոզիչ եղած է Դալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն։

Օծման ու յուղարկաւորութեան հանդէսը կը կատարուի այս առաւօտ, Ս. Փրկչի մատրան մէջ, նախագահութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոսի։

ՀԱՆԴԷՍ

ՌՈՊԵՐԹ ԳՈԼԷՃԻ

Այս տարուան չրջանաւարտներու վերջալոյսին բարեսիրի հանդէսը տեղի ունեցաւ երէկ վարժարանին ընդարձակ սրահին մէջ։ Հանդէսին կը նախագահէր ամերիկեան դեսպան Պ. Լէյման։ Ներկայ էին խաղաղանէ հեղինական դեսպանները։ Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ Տ. Ներսէս եպսկ. Ալալեան, Տ. Տ. Մաւրէղ, Բարգէն եւ Ներսէս Վ.ները։ Նաեւ ուրիշ հասարակութեանց կողմէ ներկայացուցիչներ։ Մէարիֆի կողմէ յատուկ ներկայացուցիչ մը եկած էր։ Հանդիսատեսը լեցուած էր հայազգի եւ օտարազգի երկուհ բազմութեամբ մը, մեծ մասամբ ծնողներ։

Համիտիէ քաղաքագրով սկսաւ հանդէսը։ Անոր յաջորդեց եւրոպական եղանակ մը նուագախումբի մը կողմէ։ Այս տարուան չրջանաւարտներ 17 հոգի են։ Անոնց մէջ կը գտնուին հինգ Հայեր. Տիրաք՝ Յովհաննէս Թ. Արապեան, Աղեքսանդր Ս. Դալաճիքեան, Տիգրան Ս. Յակոբեան, Լեւոն Մ. Մատթէոսեան, Անդրէկ Ս. Թիմուրեան։ Անգլիացի Պ. Բ. Անէերսոն բեմ ելաւ եւ անգլերէն լեզուով խօսեցաւ. «Մեր ապագայ ուսուցիչներուն» վրայ։ Միւս ճառախօսներն էին Պ. Յովհաննէս Արապեան հայերէն լեզուով. «Երկրակութեան հեռապտղութիւնը» ապա բեմ ելաւ յոյն չրջանաւարտ մը Պ. Ս. Թրիսթաս, եւ ասպարէզի ընտրութեան վրայ խօսեցաւ. Փոքրաներէն լեզուով։ Տասը վարկեան դադարէ մը ետքը, որու միջոցին նուագախումբը ախորժելուր եղաւ նոկներ կը հնչեցնէր, բեմ ելաւ պուլկար չրջանաւարտ Պ. Տրակոլիոնով եւ իր լեզուով խօսեցաւ դպրոցական կեանքի վերայ։ Ապր յաջորդեց յոյն չրջանաւարտ մը, Պ. Նիքոլա Նիքոլաիտաս, որ իր լեզուով կարդաց ասարտական ճառը։ Յետոյ վարժարանին Տ'օ.էն Տ.դ. Կէրս չրջանաւարտներուն ուղղեց սովորական «Հասկ Բանք»ը։ Տրդ. Ուռչպերն, նախարդ Տէօրէնը, իրարանցիր չրջանաւարտ իր անունով կոչելով, յանձնեց վկայականները, եւ կարդաց վարժարանին տարեկան տեղեկագիրը։

Շրջանաւարտներէ ճառեր պատրաստած էին նաեւ Պ. Պ. Աղեքսանդր Դալաճիքեան, Տիգրան Յակոբեան, Լեւոն Մատթէոսեան եւ Անարիկ Թիմուրեան, սակայն հանդէսը չերկարելու համար չխօսեցան։ Վարժարանին նախկին չրջանաւարտները Տոքթ. Ուռչպերի նախերեցին արծաթեայ երկու դաւաթ եւ թէյաման մը, նոյնպէս անգլիական եւ ամերիկեան գաղութէն 180 տարադրութիւն պարունակող չնորհակալութեան ուղերձ մը ներկայացուցաւ, զոր կարդաց նախկին չրջանաւարտ Տիար Արսէն Արսէնեան, որուն մէջ բարի երթ կը մաղթուէր Տոքթ. Ուռչպերին։ Նաեւ յատուկ դրամագրուխ մը առնչուած է, որուն տակաւին «Ուռչպերն Սքոլըրիբ» անուամբ աղքատ աշակերտ մը ձրիաբար պիտի ընդունուի ամէն տարի նոյն վարժարանը։ Տոքթ. Ուռչպերն բուռն ծափահարութիւններու մէջ բեմ ելաւ եւ իր չնորհակալութիւնը յայտնեց։ Հանդէսը փակուեցաւ կրօնական երգով մը։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Միքայէլ էֆ. Յակոբեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հեռաւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։ — Գումար նախորդ ցուցակի 7398։ Տէր եւ տիկին Մինրան էֆ. Թոնճեան ի Մանչէսթր 540 ղրշ. Տէր եւ Տիկին Օնիկ էֆ. Գրիգորեան ի Մանչէսթր 216 ղրշ.։ Լեւոն էֆ. Վ. Սէմէրճեան ի Մանչէսթր 216 ղրշ.։ Տէր եւ Տիկին Մարտիրոս էֆ. Յովհաննէսեան ի Մանչէսթր 120 ղրշ.։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՓՈՆՍՔԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ՈՍԿՍԿԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 14 յունիս.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն Ռիւթերի թէ երէկ իրիկուն ճաքնական Թոլիս Թուսարու փոխադրուելը երբ ակռներ կը դնէր Բարթ–Արթարի նաւահանգիստին մուտքին մէջ, ասանց մէկը պայթեր է նաւին մէջ։ Մէկ սպայ ու տասնըեօթ նաւաղներ մեռեր եւ ինը նաւաղներ ալ վիրաւորուեր են։ Փոխադրանաւը մեծ վնաս մը չէ կրեր։

ԲԵՌԵՐՍԲՈՒՐԳ.— Բուրջաթքին զօրավարը յունիս 13 թուականով հեռեւեալը կը հեռագրէ.— «Այսօր ճարտնական երկու զօրաբաժիններ, որոնք Բու–Լան–Թիէնէն դէպ ի հիւսիս կ'երթային գրաւեցին Բուենցիաթաս, Զանչիաթաս եւ Լինցիաթաս գիւղերը։ Նաեւ Վանտէյզուսի հարաւային կողմի բարձունքները։»

— Բարքեվիչ զօրավարը ալ կը տեղեկագրէ թէ յունիս 11էն 12ի գիշերը, ճարտանները լարձակեր են ռուսական յառաջապահ դիրքերուն վրայ՝ Վաֆանթիանի հարաւային կողմը, բայց հա մղուեր են կորստեան տալով։ Նոյն գիշերը ռուսական զօրախումբ մը, երկարաեւ ճակատամարտ մը եաքը, յաղթեր է գրաւել Լիսիաթաան գիւղին մօտ գտնուած կիրճը եւ բարձունքները։ Այդ ճակատամարտին մէջ Ռուսերուն կորուստն է չորս մեռեալ եւ տասնըեօթ վիրաւոր։

—Բարքեվիչ զօրավարը միանգամայն կը տեղեկագրէ թէ յունիս 8էն ռուսական զօրախումբ մը, երբ հեռացուցեր թիւններ կը կատարէր Աեան–Եամինի (Սայ–Մա–Ցիի հարաւային արեւելեան կողմէն 25 քիլոմէթր հեռուն) հիւսիսային արեւելեան կողմը, ճարտնական դիւաւորներու կողմէ յարձակում կրեր է, բայց կրցեր է ճամբայ մը բանալով անցնիլ։ Գիրկընդխառն կռիւ մը եաքը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ արտաքին գործոց խորհրդականը հարցումի մը պատասխանելով, յայտարերեց թէ Ուէյ–Հայ–Ուէյի նաւահանգիստը Անգլիոյ վարձու տրուած է միայն այնքան տանելի համար որ Բարթ–Արթարը Ռուսերուն ձեռքը գտնուի։

ՏՐԻԶՏԱ.— Ժորժ Թագաւորին առողջական վիճակը հեռաշեռ կը բարեւքի։

ԻՄՄԻԼԱ.— Յունիս 1էն 12 Սեպտեմբերի ընդմէջէն անցնող նաւերուն թիւն է 91 եւ զբաղած հասարիք՝ 2,660,000 ֆրանկ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 14 յունիս.— Թանճէրէն կը հեռագրեն թէ լուսալի է որ Պ. Բէրտիքարիս վաղը արձակուի,

ԻԶՄԻՐ.— Երէկ իրիկուն Այտընի կանոնակալ Բեամիլ փաշայի կողմէ իր ապարանքին մէջ Միջերկրականի Ֆրանսական նաւատորմին հրամանատար դարձեալ Կուրտանի ի պատիւ տրուած պարահանդէսը լաւ չանցաւ։ Այս առաւ. ժամ 8.45ին նաւատորմիղը մեկնեցաւ։ Կէսօրէն երկու ժամ առաջ Միտիլլի պիտի ժամանէ եւ Այնտրէնին անցնելով Սէլանիկ պիտի երթայ։

Ծ. Խ.— Այս Գրոնսկալութեան պատերազմի վերաբերեալ հեռագիրները գիշերուան հեռագիրներուն կրկնութիւնը ըլլալով, աւելորդ կը նկատանք անոնց թարգմանութիւնը։

ԴԱՒԱՔԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 1 Յունիս

Օսմ. Գոնսոլիտ Միացեալ	Օ. Ո.	91	31
Ղմէնէն բարձր գին	»	91	52
Ամէնէն վար գին	»	91	23
Բուլգարի երկաթուղի գոց.	Ֆր.	120	12
Ամէնէն բարձր գին	»	120	12
Ամէնէն վար գին	»	119	75

ԲԱՑՈՒՄ 2 Յունիս

Օսմ. Գոնսոլիտ Միացեալ	Ֆ. Ֆ.	91	29
Բուլգարի երկաթուղի	Ֆր.	120	—
Ներքրեթի Խալիթէ		29	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէտի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պանքա		439	—
Տերբոզ		258	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	52
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	0
» Ժուլիանու		2	—
» պարտատուղթ		482	—
Բարտի Ֆ. Պոլսոյ		510	—
Թրանսվալ		108	—
Դրէսթ Տոնսթ Եժիպսէն Ա		275	—
» » » Բ		267	—
Լավրիոտ		49	—
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		13	12
» պարտատուղթ »		527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	37
Բարիզ » »	Ֆր.	22	91 3/4
» » » չէք	»	—	—
Գերմանիա անտոկոս չէք	մարկ	13	57
Վիէննա չէք	Ֆիորինս	21	80

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանկոց	Ղրշ.	87	12
Անգլիական սովկ	»	109	38
Բոլ Եմբէրիալ	»	20	20
Գրքվից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէքսիկը	»	—	—
Բուլգի Ղրշարրաժ	Օ. Օ.	3	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 14 Յունիս			
Անգլիական Գոնսոլիտ		90	12
Միացեալ պարտք) բաց.		92	50
Միացեալ պարտք) գոց.		92	50
Օսմանեան Պանքա		18	37
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		45	50
» Մոնոբոլ		47	25
Գուլկարական 1888		93	—
Եժիպտիէ իւնիֆիէ		104	50
Տօմինիկ		—	—
Թրանսվալ		4	18
Ոտին երկաթուղի		12	50
Փոխանակագիր		25	32 1/
ԲԱՐԻԶ, 14 Յունիս			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	18
Միացեալ պարտատուղթ) բաց.	Ղրշ.	84	75
Միացեալ պարտատուղթ) գոց.	»	84	87
Օսմ. Դեյս. Պանքա	Ֆր.	584	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բուլգի երկաթուղի	»	122	75
Օսմ. մարտատուն	»	456	—
Օսմ. Ռէտի	»	263	—
Բրիօնիէ Թիւրք 4 %	»	490	—
Գէտէի Լիսնէ գուլրոնը կտրած	»	1105	—
Իտալական Ռանթ	»	104	10
Սպանիական արտարին	»	85	87
Թրանսվալ	»	108	—
Ռուսական 4 %, 1901	»	—	—
Զէր Լոնտոնի վրայ	»	25	20
Դրամագրգ	»	—	—
ՎԻԷՆՆԱ, 14 Յունիս			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	50
Բուլգի երկաթուղի	»	127	50
Օսմ. Ռէտի	»	—	—
ՊԵՐԼԻՆ, 14 Յունիս			
Միացեալ պարտատուղթ	Ֆր.	82	75
Բուլգի երկաթուղի	»	127	75
Անատ. երկթ. պարտատուղթ	»	103	30
Ֆին. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	300
ՊՐԻՍԼ, 14 Յունիս			
Միացեալ պարտք		94	18
Բուլգի երկաթուղի		121	50

ԻԻՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1828-1929 ԻՆ

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1828-1829

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հաստատեալ գլխաւոր	274	Միլիոն Ֆրանք
1902ին դանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	119	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	21½	Միլիոն »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հաստատեալ գլխաւոր	129	Միլիոն Ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	72	»
Դրամագլուխ և պահեստ	161	» »
1902ին դանձուած ապահովագին	12	» »

Ոչ ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60 —ինչ որ «Ինիօն»ի ապահովագրեալ կ'ընծայի հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ԶԷ ԴՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԴՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՒ։

Աբեւելքի համար մասնաւոր սակագոյց գոյութիւն կ'ունենայ։ Նպատակաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛եւ է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով միւս ենթադրական ապահովագրողք ՁԵՐԸ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոնց կ'ենթարկուին մինչ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բազմանման (accumulation des bénéfices) ՕՈՒՌԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութիւնը զրաղոգ բնկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿՈՑՍԵՐԱՆ ՓԱՆԻԱՆ

Թուրքիոյ և Աբեւելքի Տնօրէնութիւն

Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ

Պետ Կենաց ճիւղին ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ–ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բաստժ Քաթրքեանը Օղլու։

Մասնաճիւղ՝ Զալաթիա, Ինայէթ խան. Դրօշակաւորեալներ Թուրքիոյ դիմաւորոր քաղաքաց մէջ։

Աշխարհի լաւագոյն ակռայի վուշին

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՍԱՄՆԱՔՈՑԾ

396 ՄԵԾ–ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԵԱՆԻ ԳԱՐԵԳՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԵՐ (Ձեր Ղարեգրանց գիտէք)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստ

ՅՈԴԱՑԱԻ ԵՒ ՅՈԴԱՏԱՊ.

Օդատապային բոլոր հիւանդութիւնները, ինչպէս գլխու ցաւ, ջղացաւութիւն, սիզքի ցաւ, կռնակի ցաւեր եւ ծունկերու ցաւեր արմատական կերպով կը բուժուին ԿՕՏԻՆԱՅԻ դարմանով։

Ամբողջ Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչ Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ., Դավաֆեան խան թիւ 5։

ԱՊԱՀՈՎ ԲՈՒԺՈՒՄ
ԿՕՏԻՆԱՅԻ ԸՄՊԵԼԻՈՎ

Պատրաստուած Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական-արքայական համալսարանի տարրաբաններէն

Ռ. ԵՒ Ժ. ԿՈՏԻՆԱՅԻԿողմէ

Կը գտնուի նաեւ Վէնսան Գրասպեան էֆ.ի դեղի մթերանոցը եւ բոլոր գլխաւոր դեղարանները։

Գուառները երեք չիչէն պակաս չի ղրկուիր

Գուառներու համար կը փնտռուին պատուաւոր եւ գործունեայ գործակալներ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով։

ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹ
ԸՆԿ. ԵԱՆ ԼՈՒՄՈՒՄ

Ընկերութեան լուծման պատճառաւ, Նըմիզըրի Իւնիվէրսել (Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 399) վաճառատան ապրանքներու մթերքը շատ ժամանակներով կը ծախուի։

Գլխաւոր ապրանքներէն յիշենք. շապիկ, ձերմակեղէն, պոնչիքներ, ձեռնոց, անուշահոտութիւններ, սեղանի սպասք, ֆանթէզի առարկաներ, եւն։

Վաճառումը սկսաւ 1904 մայիս 10/23 երկուշաբթի օրէն։ 11—15

ԱՆԽԱՐԴԱԽ ԵՒ ԱՆԱՐՍՏ ԻՒՂ
ԿԵՐԱԿՈՒՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԱԽԱՃԱՇԻ ՀԱՄԱՐ

Պոլսոյ հրապարակին վրայ ծախուած Տրապիզոնի անխարդախ եւ անարատ իւղը կը գտնուի Կալաթա Խավեար խան թիւ 32-34, Պաղար Անտասլ։

Զարմանալի դիպուածով կարելի է գտնել այս իւղերէն, օրօնք կը մրցին Սիպիրի առաջնակարգ տեսակին հետ, ինչպէս նաեւ օտար երկիրներէ բերուած բազմատեսակ իւղերու հետ։ Հակառակ դէպի ամանութեան, համեղ ըլլալուն հետ ունի նաեւ առաւելութիւնը ստամոքսի չվնասելու։

Պէտք է զգաստանալ հայ վաճառականի մը մասնաւոր ուշադրութեամբ պատրաստած այս իւղերը կարգ մը խարդախեալ իւղերէն։ 7 - 10

Դիմեցէք ՊԱՂԱՐ ԱՆԱՏՕԼ
Գալաթա, Խավեար խան, թիւ 32-34

ՄԱԿՈՒ ՄԱՂԱԶԱ ԷԻ ՍԵՆՆԱԿՆԻՐ

Կալաթա, Եէր Ալթը Ճամի փողոցին գլուխը Սղա. Հիւանդանոցի վագոնի կայանատեղի խանութը եւ վրան գտնուած սենեակները ծախու ըլլալով, փափաքողները կրնան դիմել Առուտրական Սենեկի լրագրին Թուրքերէնի մէջ գրաւորապես Արտաչէս էֆ. Բէօմիւրճեանին։

8 — 10

COMP. RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Ցուլիս

11/ԻԳ,5 Մ.վասա բոլ ժամը 10/ին միջօրէի առաջ։
Տարտա՛էլ, Էյնսրոզ, Էէլանտ, Իվիր, Բոս, Թար պո լուս—Շամ, Գէրուէն Եափա, Բոլթ—Սալտ, Սղիքանդրիա ժամ մը ետեն յետ միջ էէի։

եշ. 3/16 Օտէսսէ ժամը 10ին մէջ ըէէն առաջ։

Շբ. /18 Ի՛տ՛լի, Իզմիր, Բիրէ, Շղեբանդրիա, ժամը 1 ին մ.ջ.էէն առաջ։
Օտեսա ժամ, 2ն յետ մ.ջ.ըէ։

Կ.ր. 6/19 Ռիէպ լո ; Սի՛ռա, Սամսոն, Օրդու, Սիքրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Գաթում ժամը 5ին միջ ըէ ն առաջ։
Բուրկազ, Վառնա, տեսա ժամը 3ն յետ միջ ըէի։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Բարձէյ Դալաթա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Գ. Նքայի մանաճիւղը Եէնի ճամի Հովուղը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօխ
Մարբուհճըլար, Զարչըը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ԱԾՔՈՔ
Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 168,000,000 | Վճարեալ գումարներ Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՍԹՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

Սթամպոլ Ապուս էֆէնտի խան

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳՕՏՍԻԻՆԵՐը

Մլզոյին գործարանի հիանալութեանց դէմ զործածուող հայանիկի դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենապատ իւրայինին է։

Վաճառատեղին դեղարան Լաքրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ- ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՂ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անպէ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ ամբարիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքադրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններու մէջ։

Բեռ) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 348 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Զարէզ պօղլ, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիզ օղլուի տունը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ. 160,000 ՍՏՈՐԱԳՐՈՒՄՆԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 1904 ՅՈՒՆԻՍ. 1ԻՆ

ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
Համայնագիտական բառարան հօրը հասորէ բաղկացեալ (վեցը հրատարակուած)

Հետզհետէ արդի կեանքի պայմանները ամենուն համար անհրաժեշտ կը դարձնեն համայնագիտական լաւ բառագիրք մը։ Այդ պատճառաւ է որ հրաշալի յաջողութիւն մը դտած է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍը, որ իր տեսակին մէջ կատարելութիւն մըն է. վերջին ատիճանի կատարեալ, իրապէս արդի պահանջները գոհացնող, չորս հարիւր ընտրեալ աշխատակիցներու կողմէ խմբագրուած, առատօրէն պատկերազարդուած եւ գունաւոր քարտէսներ ու տախտակներ կը պարունակէ։ Այս հիանալի բառգիրքը գերընթեր է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու մէջ հրատարակուած նմանօրինակ գործերէն։ Մինչեւ հիմա հրատարակուած վեց հատորները միայն կը պարունակեն 175,000է աւելի յօդուած, 36,000 պատկեր, 67 գունաւոր տախտակ եւ 360է աւելի սեւ եւ ուրիշ գոյներով քարտէսներ։ Այս մէկ քանի թիւերէն կարելի է դատել այն մեծ ծառայութիւնը՝ զոր կարելի է ապասել այսպիսի գործէ մը։ ԼԱՌՈՒՍ գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մանբարնաս փողոց, թիւ 17, խնդրելին 16 երեսէ բաղկացեալ պրակ մը՝ իր նմոյշ ձրի պիտի ղրկէ։

Ամբողջ գործին բաժանորդագրութեան համար հիմակուան գինն է 200 ֆրանք՝ թղթակազմ, 235 ֆրանք՝ կազմուած, վճարում. 100 ֆրանք ստորագրուած ատեն, եւ միւսը՝ վեց ամիսէ վեց ամիս։

Կարելի է բաժանորդագրուիլ Լառուս գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբարնաս փողոց, թիւ 17, նաեւ գլխաւոր գրավաճառանոցներուն մօտ։ Բաժանորդագրողները կը ստանան հրատարակուած վեց փառաւոր հատորները. ետքներդ եւ վճարել պիտի հրատարակուի յառաջիկայ յուլիսին։

CAISSE PATERNELLE
ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ 1841 ԹՎՈՒՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼի ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութիւնէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐԻՈՆ ՏԸ ՖԼԷՌ, Դրանսատլանտիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆԹԿԻԼՀԷՄ, Նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸԼԱ, Ընդ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բաստժ Բաթբէքչիլար

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.
ՆԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տուի այն ֆնիչին որ կարեւոր առիթիւ մը իրագործած ըլլայ անձնապես։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՊ
Ընդմէջ Հալի Կ. Պոլսոյ եւ Օսէսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմօ	1497	Կոգ	11	Մաս	724	Բոզարիո	133
Ալէքթ	3607	Գոնկօ	1906	Կրոտն	1 85	Մարէնկ	1273	Սա Փո	1113
Անտէլօ	1841	Գրոսօ	835	Հիրօ	775	Մարդէլ	37.9	Ֆլէքս	1735
Արիոսրօ	2277	Դիտօ	43 1	Հիտալկ	1581	Մ. թատ	35.7	Սիլվիո	1193
Պասանս	1822	Տուինս	9ն7	Հի ատ	3.2	Միլ	1.57	Սը բա	1203
Պորտսիս	1264	Տուրօ	2383	Հորանթ	36.0	Մոն դէպէլ	1135	Թասսա	1323
Պրավօ	1076	Տ.ւաքօ	1718	Հա մ.էր	595	Մուր Ա	4 9	Թ. Ուիլիամ	15.6
Պրիւնս	841	Տիտամ	6 4	Հակօ	2354	Էլ ո	1033	Թոր ո	3327
Ռ.ոֆֆա.օ	448	Էպրօ	2464	Խտաճ	5 40	Օն ո	41.0	Թոլ տա	1470
Դէլրօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ճ.ւնս	1080	Ոնդ.լ ո	4036	Ռ ո գիտ ո	481
Դա իրս	1337	Է.ագօ	84	Ֆէլս	1053	Օլանս ո	1555	Ուրպին	2429
Դամէօ	1244	Ֆիտօ	9.4	Ֆ.լրինս	1307	Բուլէրմ	637	Վասք	1911
Դ զ	1694	Ֆինա ատ	1828	Գովնս	1700	Բոլ	510	Վոլգ	1289
Զիրա	2729	Ֆլամինգօ	149	Լ ս	1083	Ռ. ալֆա	229	Վ. Լիտրն.	2386
Մ սէրս	831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէ.բանէ	2212	Ռ.ս.լ ո	1663	Եէտու	135
Գլնս	1697	Ֆ ա.ելէ	306	Լիվորնօ	1843	Բոլդ	1613	Էքրո	120
Գոլորատս	4325	Գիկանս	1243	Լո էշ ս	3191	ոսէր	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։
Սիքիս չոգենաւը, նաւապետ Սթըրթ։
Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի։
Միխաս չոգենաւը, նաւապետ Թօրբ, ամսոյս 17ին։
Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻՒՅՕՏ
Թիւ 22—24, Բիւլիւք Միւսէթ խան, Գալաթիա 377

ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն ԲՈՒԹԼԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍԿԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐԻՆ

Յունիս 16ին Միջերկրական, Մարսիլիոյն։
» 20ին Իմպերատորի, Անտ. եղբարքն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունիս 17ին Միջերկրական Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։
» 21ին Իմպերատորի, ուղ. Մարսիլիոյ։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։
515 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ԿԻՆԱՐԴ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանի Լիվրբուլի եւ Արեւելեան մէջտեղ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Էվերնիա	12900	Սքլվանիա	5308
Սարոնիա	18900	Քանարիա	4341
Լուսիտանիա	12950	Էթրիա	3389
Լուսիտանիա	12950	Բաալբ	2943
Յուլիանիա	8345	Թարթիա	2936
Ումբրիա	8128	Միտրիա	2935
Լիվրբուլիա	8120	Սամարիա	2358
Սէրվիա	7392	Ալէքսս	2131
Ուրանիա	7369	Էթրոպան	1811

Սարակսսա չոգենաւը, նաւապետ Կուլպէն, Լիվրբուլէն հոս հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ ՅՈՒԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթա, Բարձ Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բա.էզ	800.	Թիպս	2500
Ան ի	3000	Նէրէիս	2401
Թէյպը	3000	Սա ֆոս	2200
Ֆե.նորուս	3000	Բէրա	1210
Ֆարս	3000	Սֆինքս	2000
Սա անի	3 0	Կասբրնի	1500
Մացիդ իս	2503	Լէյտ	1100

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈՒ եւ Ընկ.
Ուէթլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ Ընկ.
191 13 Ճէյմս Սգարդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ՅՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Գ.

ՄԵԾ ՁԻՒՐՇԱՒԼԷՆ ԴԱՐՁԻՆ

Այդ կինը, շատ վայելուչ Խրեւոլթ մը առած իր ձերմակ ու սեւ արդուզարդին մէջ, շանթիկի հիանալի ժանեակներով յարդարուած, բաղդատաբար իր երիտասարդ տարիքին, տխուր ու յոգնած դէմք մը ունէր, ինչ որ եղական հակադրութիւն մը կը ձեւացուցէր այն պէյճանքին հետ, ուր թաղուած էր դէմքի մը պէս, եւ այն տիեզերական զուարճութեան մէջտեղ, որ զինքը կը շրջապատէր։

Իր խորունկ աչքերուն վերեւ, խարտեաշ մազերը կային, սեւ ժանեակէ փափուկ թօքով մը ծածկուած, թեթեւ ամպ մը ձեւացնելով, ուր արծաթի թելեր հազիւ կը մատնէին իրենց գոյութիւնը։

— Ո՞վ են այդ մարդիկը, հարցուց Հանրի փութով։

Ֆրանսուազ դողացող ձայնով մը Ֆրանսուազ պատասխանեց.

—Անոնք են... Ճանչցայ... երիկը ու կինը։

—Որո՞ւ վրայ կը խօսիս...

—Սէն-Կրթիէնի, մարդոց վրայ... Վատահ եմ թէ նոյն կինն է... բնաւ չէ փոխուած։

Այս կարճ պատասխանները աւելի քիչ առնի մէջ տրուեցան քան որչափ հարկ է զանոնք կարդալու համար։

—Մենդ Աստուած իմ, գոչեց Հանրի... պէտք է անունը հասկնալ... բայց ինչպէս։

—Անոնց հետեւելով, գոչեց Ֆրանսուազ... Ասկէ զատ ուրիշ միջոց չկայ։

Արդէն իսկ վիքթորիան յիսուն մէթրի չափ հեռացած էր այն վայրէն, ուր կը գտնուէին անոնք։

Անտառին վանդակապատը անցնելով՝ Յաղթական կամարին յանգող պողոտային մէջէն կը յառաջանար կառքը։

Ֆրանսուազ չվարանեցաւ։

Իմա՛ զարմացում Սէլզանի, որ բան չէր հասկնար անցած դարձածէն, Ֆրանսուազ ճամբուն վրայ խոյացած էր, ոլորան կառքերու մէջտեղէն անցնելով, եւեւէն կուգար Հանրի, որ կը պոռար.

—Մա՛յր, կեցիր... Ես կը վազեմ քու տեղդ... Հիմա կը միանամ այդ կնոջ։

—Ո՛չ, ո՛չ, պատասխանեց գործաւորուհին... Ես պիտի հետապնդեմ անձամբ... Պիտի կորսնցնես անոնց հետքը։

—Բայց ինքզինքդ պիտի սպաննես։

Ֆրանսուազ մարկ չէր ըներ։

Աչքէ չէր կորսնցներ վիքթորիան, որուն կը մօտենար տակաւ։ Զիերուն առջեւէն, անիւներուն երկայնքին ճամբայ մը կը բանար իրեն համար, բարիզեցիի մը ճարտարութեամբ, որ վարժուած է բոլոր խճաղուսիներուն մէջէն երթեւեկել։

Բայց լանկարծ կառքը աջակողմ չեղեցաւ, փոխանակ իր ճամբան շարունակելու կեդրոնական պողոտային. կողմնակի ուղիի մը մէջէն կը յառաջանար, ուր բազմութիւնը այնքան չատ չէր եւ երթեւեկութիւնը աւելի դիւրին։

Զիերուն վազքը լայն անջրպետ մը առաջ բերած էր այն վիքթորիային ու կառքերուն մէջեւ, որոնց ետեւէն կ'երթային Ֆրանսուազ ու Հանրի։

Առաջինը փորձեց աւելի արագ վազել, բայց ուժերը չթոյլատրեցին։

Այն տանն սկսաւ պառալ լուսաւորիլն.

—Տիկի՛ն... Տիկի՛ն...

—Մա՛յր, զգուշցիր, ըսաւ Հանրի քովէն... Եթէ ամուսինը լսէ, ի՞նչ պիտի ըսէ...

Գործաւորուհին կանգ առաւ։ Շնչապառ եղած էր։

—Դուն վազէ, դուն վազէ ըսաւ Ֆրանսուազ իր զուլկին... պէտք է որ տանտէրն ու բնակավայրին իմանան։

—Վատահ եղիր իմ վրաս։

Արմուկները մէջքին կթռնցուցած, վազողի վարելուն ու յարմար դիրքով, դէպի առաջ խոյացաւ։

Բայց աղաղակ մը լսելով՝ ետին դարձուց գլուխը։

Բաց կառք մը, գաղչխատ ձի մը լծուած, ձախակողմէն անցած էր արագօրէն, վիքթորիային հեռուէն կառքերէն ալ առաջ անցնելով։

Ֆրանսուազ չէր տեսած այդ կառքը եւ զայն վարող կառապանն ալ չէր նշմարած գործաւորուհին։

Զին արագ վազքի մը մէջ, ուժգնօրէն զարնուած էր Ֆրանսուազի ու մէկ կողմ նետած զայն։

Գործաւորուհին մայթին վրայ գլորեցաւ եւ գլուխը զարնուեցաւ զայն եղերող ծառերէն մէկուն։

Երբ Հանրի իր մօր քով փութաց իսկոյն, այս վերջինը անկենդան էր, մինչ Ռուվրէյ դուքսին ու դքսուհիին կառքը կ'անհետանար արագօրէն, հեռուն կորսուելով...

Դ.

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆԸ

Սեւեռուն գաղափարի մը պատճառած վիշտն ու առապանքէն ուժգնօրէն նեղուած եւ բանտարկեալ իր զուլկին... պէտք է որ տանտէրն ու բնակավայրին իմանան։

—Վատահ եղիր իմ վրաս։

Արմուկները մէջքին կթռնցուցած, վազողի վարելուն ու յարմար դիրքով, դէպի առաջ խոյացաւ։

Բայց աղաղակ մը լսելով՝ ետին դարձուց գլուխը։

Բաց կառք մը, գաղչխատ ձի մը լծուած, ձախակողմէն անցած էր արագօրէն, վիքթորիային հեռուէն կառքերէն ալ առաջ անցնելով։

Ֆրանսուազ չէր տեսած այդ կառքը եւ զայն վարող կառապանն ալ չէր նշմարած գործաւորուհին։

Զին արագ վազքի մը մէջ, ուժգնօրէն զարնուած էր Ֆրանսուազի ու մէկ կողմ նետած զայն։

Գործաւորուհին մայթին վրայ գլորեցաւ եւ գլուխը զարնուեցաւ զայն եղերող ծառերէն մէկուն։

Երբ Հանրի իր մօր քով փութաց իսկոյն, այս վերջինը անկենդան էր, մինչ Ռուվրէյ դուքսին ու դքսուհիին կառքը կ'անհետանար արագօրէն, հեռուն կորսուելով...

Դ.

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆԸ

Սեւեռուն գաղափարի մը պատճառած վիշտն ու առապանքէն ուժգնօրէն նեղուած եւ բանտարկեալ իր զուլկին... պէտք է որ տանտէրն ու բնակավայրին իմանան։

—Վատահ եղիր իմ վրաս։

Արմուկները մէջքին կթռնցուցած, վազողի վարելուն ու յարմար դիրքով, դէպի առաջ խոյացաւ։

Բայց աղաղակ մը լսելով՝ ետին դարձուց գլուխը։

Բաց կառք մը, գաղչխատ ձի մը լծուած, ձախակողմէն անցած էր արագօրէն, վիքթորիային հեռուէն կառքերէն ալ առաջ անցնելով։

Ֆրանսուազ չէր տեսած այդ կառքը եւ զայն վարող կառապանն ալ չէր նշմարած գործաւորուհին։

Զին արագ վազքի մը մէջ, ուժգնօրէն զարնուած էր Ֆրանսուազի ու մէկ կողմ նետած զայն։

Գործաւորուհին մայթին վրայ գլորեցաւ եւ գլուխը զարնուեցաւ զայն եղերող ծառերէն մէկուն։

Երբ Հանրի իր մօր քով փութաց իսկոյն, այս վերջինը անկենդան էր, մինչ Ռուվրէյ դուքսին ու դքսուհիին կառքը կ'անհետանար արագօրէն, հեռուն կորսուելով...

Դ.

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆԸ

Սեւեռուն գաղափարի մը պատճառած վիշտն ու առապանքէն ուժգնօրէն նեղուած եւ բանտարկեալ իր զուլկին... պէտք է որ տանտէրն ու բնակավայրին իմանան։

—Վատահ եղիր իմ վրաս։

Արմուկները մէջքին կթռնցուցած, վազողի վարելուն ու յարմար դիրքով, դէպի առաջ խոյացաւ։

Բայց աղաղակ մը լսելով՝ ետին դարձուց գլուխը։

Բաց կառք մը, գաղչխատ ձի մը լծուած, ձախակողմէն անցած էր արագօրէն, վիքթորիային հեռուէն կառքերէն ալ առաջ անցնելով։

Ֆրանսուազ չէր տեսած այդ կառքը եւ զայն վարող կառապանն ալ չէր նշմարած գործաւորուհին։

Զին արագ վազքի մը մէջ, ուժգնօրէն զարնուած էր Ֆրանսուազի ու մէկ կողմ նետած զայն։

Գործաւորուհին մայթին վրայ գլորեցաւ եւ գլուխը զարնուեցաւ զայն եղերող ծառերէն մէկուն։

Երբ Հանրի իր մօր քով փութաց իսկոյն, այս վերջինը անկենդան էր, մինչ Ռուվրէյ դուքսին ու դքսուհիին կառքը կ'անհետանար արագօրէն, հեռուն կորսուելով...

Դ.

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆԸ

Սեւեռուն գաղափարի մը պատճառած վիշտն ու առապանքէն ուժգնօրէն նեղուած եւ բանտարկեալ իր զուլկին... պէտք է որ տանտէրն ու բնակավայրին իմանան։

—Վատահ եղիր իմ վրաս։

Արմուկները մէջքին կթռնցուցած, վազողի վարելուն ու յարմար դիրքով, դէպի առաջ խոյացաւ։

Բայց աղաղակ մը լսելով՝ ետին դարձուց գլուխը։

Բաց կառք մը, գաղչխատ ձի մը լծուած, ձախակողմէն անցած էր արագօրէն, վիքթորիային հեռուէն կառքերէն ալ առաջ անցնելով։

Ֆրանսուազ չէր տեսած այդ կառքը եւ զայն վարող կառապանն ալ չէր նշմարած գործաւորուհին։

Զին արագ վազքի մը մէջ, ուժգնօրէն զարնուած էր Ֆրանսուազի ու մէկ կողմ նետած զայն։

Գործաւորուհին մայթին վրայ գլորեցաւ եւ գլուխը զարնուեցաւ զայն եղերող ծառերէն մէկուն։

Երբ Հանրի իր մօր քով փութաց իսկոյն, այս վերջինը անկենդան էր, մինչ Ռուվրէյ դուքսին ու դքսուհիին կառքը կ'անհետանար արագօրէն, հեռուն կորսուելով...

Դ.

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆԸ

Սեւեռուն գաղափարի մը պատճառած վիշտն ու առապանքէն ուժգնօրէն նեղուած եւ բանտարկեալ իր զուլկին... պէտք է որ տանտէրն ու բնակավայրին իմանան։

—Վատահ եղիր իմ վրաս։

Արմուկները մէջքին կթռնցուցած, վազողի վարելուն ու յարմար դիրքով, դէպի առաջ խոյացաւ։

Բայց աղաղակ մը լսելով՝ ետին դարձուց գլուխը։

Բաց կառք մը, գաղչխատ ձի մը լծուած, ձախակողմէն անցած էր արագօրէն, վիքթորիային հեռուէն կառքերէն ալ առաջ անցնելով։

Ֆրանսուազ չէր տեսած այդ կառքը եւ զայն վարող կառապանն ալ չէր նշմարած գործաւորուհին։

Զին արագ վազքի մը մէջ, ուժգնօրէն զարնուած էր Ֆրանսուազի ու մէկ կողմ նետած զայն։

Գործաւորուհին մայթին վրայ գլորեցաւ եւ գլուխը զարնուեցաւ զայն եղերող ծառերէն մէկուն։

Երբ Հանրի իր մօր քով փութաց իսկոյն, այս վերջինը անկենդան էր, մինչ Ռուվրէյ դուքսին ու դքսուհիին կառքը կ'անհետանար արագօրէն, հեռուն կորսուելով...

(Շարունակելի)